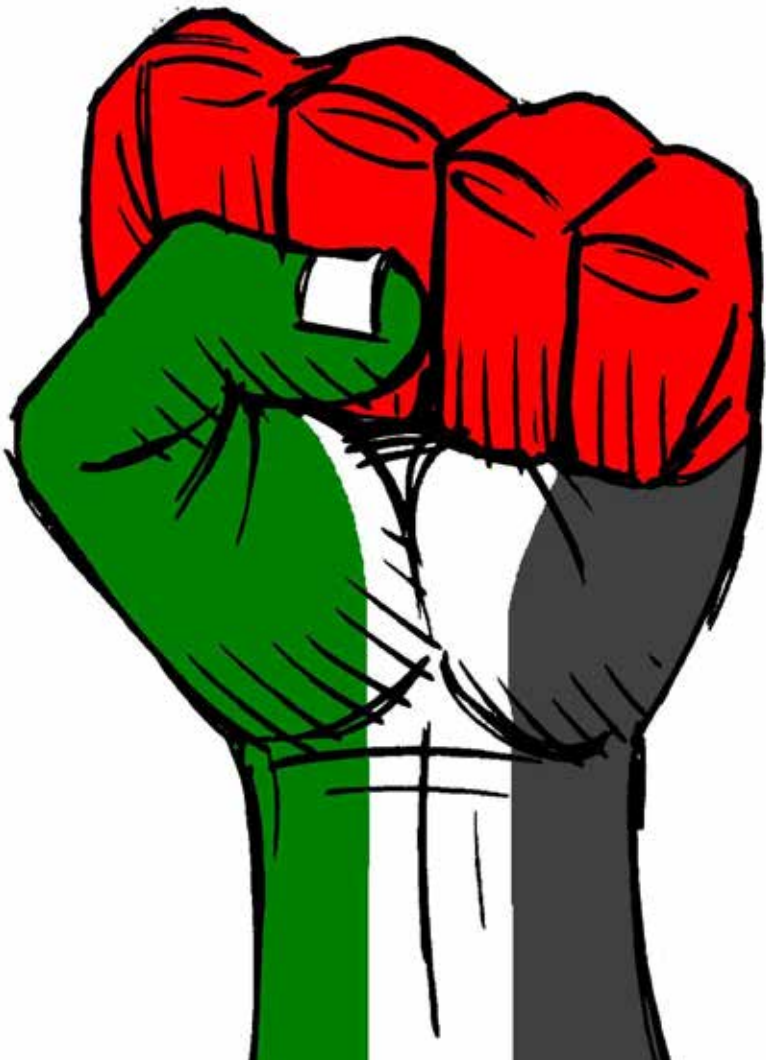

GAZZE'DE ATEŞKES, FİLİSTİN'E ÖZGÜRLÜK

İNTİFADA KAZANACAK

- ▶ **AKP, İSRAİL'LE TÜM İLİŞKİLERİ KES**
- ▶ **BİR DAHA ASLA!
SOYKIRIMA İZİN VERMEYELİM**
- ▶ **EMPERYALİZME VE
SÖMÜRGEÇİLİĞE KARŞI
AYAĞA KALKALIM**
- ▶ **GAZZE'DE KATLEDİLEN
ÇOCUKLARIN HESABINI SORALIM**
- ▶ **İNCİRLİK ABD ÜSSÜ KAPATILSIN**
- ▶ **ANTİSEMITİZME HAYIR**
- ▶ **FİLİSTİN'E ÖZGÜRLÜK
GİRİŞİMİ'NE KATILALIM!**

ANA MUHALEFET: SAĞCI, IRKÇI, KAVGALI, PARAMPARÇA

Yerel seçimler Mart ayında yapılacak. Sağcı muhalefet birbirine düşmüş durumda. Ve sol adına konuşan CHP yine berbat adaylar gösteriyor.

Millet İttifakı'nı kuran ve Altılı Masayı oluşturan CHP ve İYİP birbirine girdi. Akşener ittifakı bitirdi ve yerel seçimlerde ortak aday gösterilmesini savunanları partisinden atmaya başladı. Büyük bir istifa dalgası yarattı.

Kılıçdaroğlu'nun çifte yenilgisinden sonra CHP yönetimine gelen Özgür Özel ve fiili olarak CHP başkanlarından birisi olan Ekrem İmamoğlu ise sol gösterip sağ vurmaya devam ediyor. Önceki dönem CHP'den ihraç edilen ırkçı Tanju Özcan partiye geri alındı ve özerk bölge gibi yönettiği Bolu Belediye Başkanlığı'na yeniden aday yapıldı.

CHP içindeki liderlik yarışını kaybeden Muharrem İnce, ayrılıp kendi partisini kurmuştu. Memleket Partisi ideolojik çizgi olarak katı ulusalcılığı ve göçmen karşıtlığını benimsedi. Baş ırkçı Ümit Özdağ ile uzun süre ittifak halinde oldu.

Bugün ise Ekrem İmamoğlu ve Muharrem İnce büyük bir dostluk içindeler. İnce ve partisi, İstanbul'da İmamoğlu'nun adaylığını destekleyeceğini duyurdu.

Peki hâlâ siyasette olduğunu hissettiren Kılıçdaroğlu ne yapmıştı? Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ilk turuna kadar demokratik bir çizgi izleyen Kılıçdaroğlu, Tanju Özcan gibilerinin ırkçılığına karşı çıkmamıştı. O da göçmenleri kovmayı vaat etti. İkinci turda ise ırkçı Zafer Partisi ile kol kola girip ırkçı bir kampanya yaptı. Ve yenildi.

Bütün bunlar bir kaç şeyi gösteriyor:

- Genel seçimlerde, aşırı sağcı iktidar blokuna karşı milliyetçi sağcı bir muhalefetin başarılı olmayacağı görüldü.
- Bu muhalefet içindeki bazı unsurların hızla AKP'ye yaklaşabileceği anlaşıldı.
- CHP'nin sol olmadığı, değişim sözlerine rağmen yapısının buna izin vermediği bugün daha açıkça görülmeli.

OYLARIMIZ BÖLGEDE DEM PARTİ'YE BATIDA IRKÇILIK KARŞITI ADAYLARA

Mart ayında yerel seçimler gerçekleşecek. 14-28 Mayıs seçimlerinin şokunu atlatamayan ve seçimlerin ardından iç krize, karamsarlığa yuvarlanan muhalefet uzun süredir aday belirlemek için bin bir pazarlığın içine yuvarlanmış durumda.

14 Mayıs seçimlerinin kaybedilmesinin iki temel nedeni, mücadelenin seçimlerden sonraya ertelenmesi ve sağcı iktidar blokuna karşı sağcı bir başka blokun alternatif olarak sunulmasıydı. Solun ise bu sağcılığı ittifak kurabileceği bir güç olarak ele almasıydı. HADEP daha örtülü bir şekilde, ulusalcı sosyalistler ise net bir şekilde CHP'nin ulusalcı, genç ve vasat kesimlerine seslendiler.

Bu yüzden 2023'ün en çarpıcı olaylarından birisinin üzerinde çok fazla durulmadı. Bu olay, Kılıçdaroğlu'nun ırkçı Ümit Özdağ ile gizli pazarlıklar yapmasıdır.

Göçmen düşmanı Bolu Belediye Başkanı'nın CHP'ye alkışlarla geri alınması mevcut CHP liderliğinin böylesi protokolleri çok daha açığa çıkarabileceğinin kanıtıdır.

Solun, böyle bir muhalefete eklenmesi kabul edilebilir değildir.

31 Mart 2019 seçimlerinde de AKP-MHP ittifakına karşı CHP-İP ittifakına mahkûm olduğumuz fikri, bu sağcı iklim içerisinde tek doğru politika gibi sunuluyordu.

İşçi sınıfının ve tüm ezilenlerin seçim sürecinin sıkışmışlığının bir parçası olması anlamına gelecek bu ikilimden çıkmak zorundayız.

Bu yerel seçimleri işçi sınıfının öncülerinin, geniş kesimlerinin ve aktivistlerin politik eğilimlerinin dağınık bir şekilde yansıyacağı çok açık olan bir süreç olarak ele almak ve seçimlerin hemen ardından başlayacak mücadelenin zemini olarak değerlendirmek çok önemli.

Bu yüzden 5 sene önce yaptığımız çağrıyı tekrarlıyoruz:

Oylarımız bölgede DEM Parti'ye, batıda ise il genel meclislerinde kendi adaylarını çıkarttığı yerlerde yine DEM Parti'ye! İrkçılığa, milliyetçiliğin işçi sınıfını bölen baskıcılığına karşı çıkıyoruz.

Oylarımız; işçi sınıfının haklarını, demokratik bir belediyeçiliği, halkların kardeşliğini, kadınların

özgürlüğünü ve ekolojik dengeyi korumayı, barışı ve diyalog girişimlerini programının en başına yazan adaylara!

Böyle adayların olmadığı yerlerde, iktidarı geriletecek diye CHP-İP ittifakının adaylarına ya da bu adayları destekleyen eğilimlere oy yok! Sağcı ittifakın adaylarının kazanmasının, ezilenlerin çıkarlarına, demokrasi-nin gelişimine hiçbir yardımı olamaz!

Her yerde, göçmenlerle dayanışan bir yerel yönetim yaklaşımını programında savunan adaylara oy vereceğiz. Göçmen düşmanlarına, Suriyelileri hedef tahtasına koyanlara, bu ırkçıların ortak adaylarına oy yok!

AKP-MHP ittifakı ekonomik yoksullaşmanın temel sorumlusudur.

AKP-MHP ittifakı bir aşırı sağcı burjuva ittifakıdır. Ama bu ittifakın karşısına "muhalefet" olarak çıktığını

iddia eden ana muhalefet bileşenleri de böyledir. Rantçıların, sermayenin, müteahhitlerin ne iktidardaki ne de "muhalefetteki" hiçbir adayına oy yok!

Bizler seçim döneminde sermaye partilerinin aday olmayarak adaylara oy çağrısı yapıyoruz. Fakat böyle adayların olmadığı yerde, krizin faturasını emekçilere ödetmeyi amaçlayan politikalara karşı, seçimlerden önce ve sonra mücadele çağrısı yapıyoruz.

Tüm işçileri, emekçileri, kadınları, göçmenleri, ırkçılık karşıtlarını, halkların eşit koşullarda kardeşliğinden yana olanları, özgürlükleri amasız fakatsız savununları, seçim sürecinde işçi sınıfını bölen, kutuplaştıran eğilimlere kesin bir şekilde karşı durmaya çağırıyoruz. Seçimlerin böldüğünü mücadelede birleştirmek zorundayız.

DOĞAN TARKAN: DEVRİME ADANMIŞ BİR YAŞAM

Doğan Tarkan, ömrünü işçi sınıfının mücadelesinin kazanmasına adanmıştı ama Marksist teoriyi sınıfsız kavrayan bir devrimci olduğu için, sadece ekonomik bir birim olarak işçilerin sadece ekonomik bir birim olan burjuvalara karşı mücadelesi olarak kabalaştırılan bir sosyalizm anlayışından fersah fersah uzak bir sosyalist mücadele perspektifine sahipti. Doğan için bir işçi aynı zamanda kadın, erkek, LGBT+, Kürt, Ermeni gibi diğer ezilmişlik biçimlerini de yaşayan ya da bu ezme ezilme ilişkileri içinde emek gücü sömürüsüne maruz kalan somut insan demektir. Her türlü ezen ezilen ilişkisinde, tıpkı Lenin gibi, “ama... fakat” demeden ezilenden yana tutum alırken, bu ezilme biçimlerini basitçe kimlik sorunu olarak tanımlayan ve bu sorunları gündeme getirmenin işçi sınıfını gerçek sorunlarından uzaklaştırdığını iddia edenlerle sürekli olarak tartıştı. Doğan’la sık sık tartışma fırsatı bulanlar, onun, defalarca, “tüm ezilenlerin sorunlarına sahip çıkmayı öğrenmeden ve kendi eylemini tüm ezilme biçimlerine karşı mücadelenin eylem platformu haline getirmeden, bir işçinin sınıf bilinci son sınırına kadar gelişemez” dediğine tanık olmuştur. Doğan Tarkan’ı, Kürt halkı ve Ermeni halkının da mücadelecisi bir neferi yapan, benimsediği bu perspektif kadar, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş yapısını kavrayışındaki netlikti. Doğan, Ermeni soykırımını konusunda sol hareket içinde kafası en berrak sosyalistti. Ermeni soykırımıyla hesaplaşmak için yükseltilecek mücadelenin koç başı olarak DSİP’in öne çıkmasının nedeni budur. Doğan, soykırımı tanımayan, devletin soykırımı tanıyıp özür dilemesi için mücadele etmeyen ve Kürt halkının özgürlüğü için harekete geçmeyen solcuların ve sosyalistlerin ne gerçek anlamda devlete karşı olabileceğini ne de antikapitalist olabileceğini düşünüyordu. Doğan’ın Kürt halkının uzattığı barış elini batıdan tutacak milyonlarca insanı harekete geçirmek için beslediği ve etrafına bıkımsızın aktardığı inanç ve bu devletin Ermenilerden soykırım nedeniyle özür dilemesi için verdiği aralıksız mücadele güncelliğini koruyor. Bu mücadele kazanmadan işçi sınıfının kazanması mümkün olmayacak, işçi sınıfı kazanmadan bu mücadele istediğimiz kazanımları elde edemeyecek.

Doğan Tarkan, Antikapitalistler kortejinde

Tüm hayatını kitlesel bir devrimci solun yaratılması mücadelesine adanmış Doğan Tarkan elinizde tuttuğunuz gazetenin kurucusu ve ölene kadar editörüydü. Aşağıda Doğan’ın bu gazetede çeşitli sayılarda çıkan yazılarından bölümler bulacaksınız.

İşçi sınıfının birliği

Sosyalistler için en önemli mücadele konusu işçi sınıfının birliğidir. İşçi sınıfının birliğini sağlamak her şeyin üzerinde olan bir görevdir. Çünkü elinde sayısız savaş aygıtı olan egemen sınıflara karşı işçi sınıfının tek silahı birliğidir. Bölünmüş bir işçi sınıfı sermaye karşısında daima yenilmeye mahkumdur.

Greve çıkacak bir fabrikada işçiler bölünmüşse, bir kısmı greve çıkmak istemiyorsa geri kalanının başlatacağı bir grevin işi zordur. Hele greve katılmayanlar çoğunluksa veya önemli bir azınlıksa greve çıkan işçilerin işi daha da zordur. Günlük mücadelenin her alanında işçilerin birliği önemlidir. Eğer işçi sınıfı etnik, dinsel ve politik olarak bölünmüşse işi gene zordur. Egemen sınıf karşısında bölünmüş bir işçi sınıfının kendisini savunması veya kazanımları elde etmesi mümkün değildir.

Bunların yanı sıra işçi sınıfı içinde toplumun her yanında olduğu gibi nesnel olan bölünmeler de var. Kadın ve erkek işçiler, Kürt ve Türk işçiler gibi. Sosyalistler bu bölünmeleri ortadan kaldıramaz ama görevleri mücadelede farklı kesimleri yan yana getirmektir. Tersine tutumlar sadece egemen sınıfın durumunu güçlendirir.

(...)

Türkiye’de işçi sınıfının birliğini zayıflatan bir dizi tutum var. Her şeyden önce işçi hareketi günü-

müzün en derin politik ayrışmasında laik ve İslamcı olarak bölünmeye çalışılıyor. Egemen sınıf için çok yararlı olan bu bölünme kimi sol gruplar tarafından da körükleniyor. Aynı şekilde Alevisünni bölünmesi, Kürt Türk bölünmesi esas olarak egemen sınıfa yaramaktadır, ama kimi sol gruplar da bu bölünmeleri körüklemektedir. Burada ince nokta solun işçi sınıfının birliğini korurken aynı zamanda işçi sınıfı içindeki iki kere ezilenlerin mücadelesini tüm işçi sınıfına mül etmek için mücadele etmenin gerekliliğidir. Kürtler kendi dillerini bile konuşamazken, Aleviler kendi ibadethanelerine sahip olamazken, kadınlar aşağılanırken işçi sınıfı özgür olamaz. Sosyalistler bu nedenle bütün bu alanlarda mücadelenin en ön safında olmak zorundadır. Oysa Türkiye solunda bu mücadeleleri küçümseyen ve hatta zaman zaman mücadelenin öbür yanına geçen tutumlar hiç eksik değildir. Bu tutum kendisini özellikle Kürt sorununda gösterir. Kürt ulusal mücadelesini tanımayan, küçümseyen tutumlar yaygındır. Hareketin boyutları ve çok zaman biçimi sosyalistlerin bir kısmını ürkütür. Devrimci sosyalistler bunlara karşı da mücadele etmek zorundadır.

(Sosyalist İşçi, Sayı 353, 6 Mart 2009)

Onların sosyalizmi, bizim sosyalizmimiz

(...)

Lenin ve devrim

1917 Şubat Devrimi’nden sonra Rusya’ya gelen Lenin devrimin başladığı kent olan St. Petersburg’a ayak bastığı gün istasyonda kendisini karşılayan işçilere yaptığı konuşmada devrim ‘Rusya’da ancak başlatılabilir ama

gelişmiş ülkelerde devrim olmadan, bir dünya devriminin kapısı aralanmadan devrim Rusya’da, tek bir ülkede yaşatılamaz’ diyordu.

Stalin ise dünya devriminin gerilemekte olduğunu söyleyerek Rus Devrimi’nin yalnız kaldığını iddia ediyor ve bu koşullarda önlerinde tek ülkede sosyalizmi inşa etmekten başka bir seçenek kalmadığını söylüyordu.

Onların sosyalizmi

Stalinizmin iktidarı daima dünya çapında bir destek buldu. Stalinistlerin bir sosyalizm anlayışı var. Asıl olarak ikameci, yani kendi partilerini işçi sınıfının yerine geçiren bir anlayış bu. Stalinizm sönmümlenen, yok olacak olan bir devleti değil aksine güçlü ve giderek daha da güçlenen bir devleti savunur. Stalinistler ise baskıcı, işçi sınıfına karşı zorbalık yapan bir iktidarı sosyalizm olarak savunurlar.

Bizim sosyalizmimiz

Stalin’in karşı devrimine karşı direnenler elbette oldu. Bu direnişin en önemli ögesi Troçki ve yandaşlarıdır ve bu nedenle en ağır baskıya onlar uğradı. Devrimin Lenin ile birlikte iki önderinden birisi olan Troçki Lenin’in ölümünden hemen sonra ülke dışına sürgüne gönderildi ve daha sonra da bir Stalinist ajan tarafından öldürüldü. Troçki Stalinist tezlere karşı hem SSCB’de hem de dünya çapında marksist tezleri savundu, Stalin’in çarpıtmalarına karşı durdu.

Bizim sosyalizm anlayışımız işçi sınıfının kurtuluşunun kendi eseri olacağını söyler. Sosyalizmi işçi sınıfının kendisini devlet olarak örgütlemesi olarak tarif eder. Dolayısıyla bir partinin iktidarını sosyalizm olarak görmez.

Stalinizmden en temel farklılığı budur.

(Sosyalist İşçi, Sayı 353, 6 Mart 2009)

Lenin, örgüt ve DSİP

(...)

Lenin için bir parti modeli yoktur ama bir örgütlenme anlayışı vardır. Daima mücadelecisi, sokakta olan, sınıfın tüm öncü unsurlarını birleştirmiş disiplinli ve militan bir örgüttür.

Ne var ki Stalin ve Rus bürokrasisi Lenin’in örgüt anlayışının disiplinini bütünüyle bozmuş ve başka bir hale sokmuşlardır.

Lenin’in disiplini eylemde disiplin, tartışmada alabildiğine demokratiktir. Bolşevik Partisi daima yoğun tartışmalar yaşamıştır. Lenin bir çok defa parti yönetici organlarında azınlığa düşmüş ve tartışmayı bütün örgüte yayarak, bütün örgütün tartışmalara katılımını sağlayarak savunduğu görüşleri parti içinde hakim kılmıştır.

Lenin’in partisi Marks gibi “işçi sınıfının kurtuluşunu kendi eseri olarak” tanımlar. Bu nedenle Bolşevikler Şubat Devrimi ile Ekim Devrimi arasında geçen dönemde ellerine birçok fırsat geçmiş olmasına rağmen işçi sınıfının çoğunluğunun desteğini kazanmadan iktidarı almak için adım atmadılar.

Lenin partiyi işçi sınıfının yerine geçirmeyi bütünüyle reddediyordu.

(...)

Lenin’in örgütü mücadelecidir. Militandır. Disiplinlidir ama aynı zamanda demokratiktir. Tartışmadan karar almaz ama karar aldıktan sonra uygular.

DSİP Lenin’in örgüt anlayışı doğrultusunda hareket eden bir örgüttür. Ülkedeki gündemi oluşturan bütün politik gelişmelere işçi ve emekçi sınıfların açısından müdahale eder. Hatalar da yapar. Hatalarından en kısa zamanda öğrenmeye ve kendisini yenilemeye çalışır.

Eğer sokaktaki hareketi olumluyorsanız, daha güçlü olması gerektiğini düşünüyorsanız DSİP’e siz de katılın.

(Sosyalist İşçi, Sayı 379, 30 Ekim 2009)

DOĞAN TARKAN

HER YERDE KRİZ, HER YERDE DİRENİŞ

Geride bıraktığımız yıla damgasını basan gerçek, kapitalizmin her yerden, her açıdan dökülen bir sistem olduğunun tescillenmesiydi.

İklim krizi, kelimenin tam anlamıyla bir avuç fosil yakıt ve sanayi kompleksi zenginlik ihtirasları ve devletlerin bu ihtirasların koruyucusu haline gelmelerinin sonucu olarak her gün bir felakete neden oluyor.

Faturası dünyanın her bir ülkesinde işçilere ve yoksullara kesilen ekonomik kriz, rasyonel bir işleyişi olmayan sistemin bir sonucuydu. Yılın son günlerinde gösterime giren “Dünyayı Arkanda Bırak” (Leave the World Behind) filminde söylendiği gibi, “Dünyayı karanlık bir grubun yönettiği gibi bir komplo teorisi fazlasıyla tembel bir izah olur. Hele de gerçek çok daha korkunçken. Kontrol kimsede değil. İpleri elinde tutan kimse yok.”

Kapitalistler, onların devletleri, hükümetleri, sözcüleri, ideologları şunun çok net farkındalar: Hiçbir krize bir çözümü yok! İklim krizine, ekonomik krize bir çözümü olmadığı gibi ne 75 yıldır süren İsrail işgaline ne de ikinci yılını geçmek üzere olan Ukrayna savaşına bir çözüm sunabildiler. Daha da önemlisi, hemen hiçbir krizi tam olarak anlayabilmiş de değiller. Aslı sorumlusu oldukları krizlerin faturasını gezegene, yoksullara, kadınlara, göçmenlere, LGBTİ+’lara ve topyekûn bir şekilde işçi sınıfına kesmenin dışında hiçbir yeteneğe sahip değiller.

Kapitalizmin kendi ürünü olan ve devletler tarafından bütünüyle yönetilemez kılınan göçmen krizini, ırkçılığı ve milliyetçiliği, işçi sınıfını bölen en temel egemen sınıf fikirler olarak gören bizler bunun aynı zamanda en kritik mücadelelerimizden biri olduğunu da biliyoruz. ırkçılığa ve faşizme karşı mücadele, kapitalizme karşı mücadelenin en önemli parçalarından biridir ve milliyetçi sağcı dalganın, örgütlü güçlerin müdahalesi ile sürdürüldüğünü de tes-

pit etmek gerekir.

Sağın etkisinin son yıllarda olağanüstü bir şekilde arttığını gözlemleyebiliyoruz. Bunun nedeninin neoliberal dönemin birikmiş kızgınlıkları olduğunu, bu kızgınlıkların küresel mali krizin yol açtığı ekonomik acılar ve yerinden edilmelerle daha da arttığını söyleyebiliriz. Avrupa’da bu durum, muhafazakâr politikacıların aşırı sağcı aktivistlerle birleşerek sistemin başarısızlıklarına duyulan öfkeyi mültecilere yönelttikleri ırkçı kampanyalarda ifadesini bulmaktadır.

Aşırı sağcı, otoriter, Neonazi siyasilerse bu krizler karşısında yeni iç düşmanlar tanımlamanın, milli kurtuluş teorileri ve politikalarıyla getirmeye çalıştıkları baskıcı çözümlerin peşindeler. Kapitalizmin çoklu krizlerini, ancak bu çoklu krizlerin sıkıntılarını, acılarını yaşayan gezegenin büyük çoğunluğunun doğrudan eylemi çözebilir. Nitekim 2023 yılının her bir anına damgasını vuranlar sadece sıkıntılar, krizler, darbeler, polis saldırıları, iklim felaketleri ya da ırkçılık değildi; bu baskılara karşı örgütlenen kitle eylemleri de tüm yıl boyunca yaşanmaya devam etti.

Kriz varsa direniş de var!

İrkçılar varsa halkların dayanışması için mücadele edenler de var!

İsrail’in terörü varsa, direnen Filistin halkı ve dünyanın her yerindeki milyonlarca savaş karşıtı da var.

Öyleyse 2024 yılında bu mücadeleyi daha da etkili kılmak için hazırlanalım.

Brezilya’da antifaşistler

2023’e, Brezilya’nın aşırı sağcı hatta faşist başkanı Bolsonaro’nun 1 Ocak’ta görevi Lula da Silva’ya devretmesiyle başlamıştık.

Görevi devretmeden önce ve sonra, haftalarca Brezilya’da iç kaos çıkartmaya çalışan Bolsonaro

Eğitim Sendikası üyeleri, 1 Şubat 2023'te Londra'nın Westminster kentinde parlamento binasına yürüdü.

ordudan yeterli desteği göremeyince geri adım attı. Aşırı sağcı ve faşistlerden oluşan binlerce Bolsonaro taraftarı başkent Brasilia’daki Ulusal Kongre Binası’nı, Başkanlık Sarayını ve Yüksek Mahkeme Binasını bastı, kısa süreliğine bu binaları ele geçirdi. Bir hafta sonra ise on binlerce gösterici bu baskına yanıt vermek üzere, demokrasi sloganlarıyla sokaktaydı.

Bundan bir ay sonra Marcos do Val adlı senatör Jair Bolsonaro’nun darbe planlarını ifşa edecekti.

Fransa’da dev grev dalgası

Fransa Cumhurbaşkanı Macron emeklilik yaşını yükseltecek karar tasarsını sundu. Tasarıya karşı, ocak ayında, sendikaların katılımıyla, iki büyük bir genel grev gerçekleştirildi. Grev sırasında yüzlerce noktada 1 milyonun üzerinde işçi sokağa indi.

Myanmar’da darbeciler işbaşında

Şubat ayında, darbenin ikinci yıl dönümünde açıklama yapan

Myanmar cunta yönetimi, süresi dolan Olağanüstü Hal rejimini altı ay daha uzattı ve 2023’te yapılması gereken demokratik seçimleri süresiz erteledi.

İngiltere’de grev yasağına karşı grev

İngiltere’de grev yapmayı zorlaştıran yasa tasarısının parlamento’ya sunulmasının ardından son 10 yılın en büyük grevi gerçekleşti.

Öğretmenlerin, devlet memurlarının, demiryolu ve otobüs işçilerinin ve üniversite çalışanlarının aynı anda çıktığı grevde yaklaşık 500 bin kişi iş bıraktı. Bu genel grevin ardından hemşireler ve ambulans çalışanları da greve gitti.

Fransa’dan dünya işçilerine ilham veren mücadele

Fransa’da da emeklilik yaşının yükseltilmesi tasarısına karşı grevler devam etti.

Şubat’ın ilk haftasında genel grevlerin üçüncüsü gerçekleşti: 200’den fazla sokak gösterisine 757.000 kişinin katıldığı söylendi. Sonraki hafta, bu kez 1 milyondan

fazla kişi sokaklara indi.

Macron kaçak döviştü

Fransa’da emeklilik reformu yasağına karşı yüz binlerin katıldığı eylemler ve grevler Mart ayında da devam etti. Ancak Macron hükümeti tasarımı Anayasa’nın özel bir maddesine dayanarak, Meclis onayına sunmadan, doğrudan yürürlüğe sokma kararı aldı. Bunun üzerine binlerce kişi yine sokaklara indi, polisle göstericiler arasında çatışmalar yaşandı.

Meclis oylamasını atlayarak yasa yürürlüğe koyması üzerine, muhalefet Macron hükümetini mecliste güven oylamasına tabi tuttu ve Macron sadece 9 oy farkla güvenoyu almayı başardı.

Ukrayna ve savaş suçları

24 Şubat’ta birinci yılını dolduran savaşta her iki tarafın da savaş suçu işlemiş olabileceğine dair kanıtlara yer verildi.

Avrupa Birliği Adalet Komisyonu’na göre, Ukrayna Savaşının başından bu yana 65 bin savaş suçu vakası tespit edildi. BM verileri, savaşın başından bu yana

8 milyondan fazla Ukraynalının ülkeden kaçtığını ve Avrupa'da mülteci haline geldiklerini gösteriyor. 5 milyondan fazla insan ise ülke içinde göç etti. İki taraftan da 100'er bin askerin öldüğü tahmin edilirken BM, 8 bine yakın da Ukraynalı sivilin öldürüldüğünü duyurdu.

Mart ayında Uluslararası Ceza Mahkemesi (ICC), Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin hakkında, savaş suçları işlediği iddiasıyla tutuklama kararı çıkardı.

Yunanistan'da "kaza" ve grev

Mart ayında Yunanistan'da 350 yolcunun bulunduğu bir yolcu treni ile bir yük treninin çarpışması sonucu 57 kişi hayatını kaybetti.

Yunanistan solu sokaklara döküldü. Ulaşımındaki özelleştirmeler ile neoliberal politikaların bu cinayete temel hazırladığını ileri süren partiler iktidarın hesap vermesi gerektiğini söylediler. Demiryolu işçileri, demiryolu ağındaki güvenlik sistemlerinin yıllardır yetersiz olduğunu söyleyerek sekiz gün süren grevler düzenledi. Demiryolu işçilerinin grevlerine 8 Mart'ta diğer sendikalar ve öğrenciler de genel grevle destek verdi. Grev günü 60 bin kişi sokaklardaydı. Grevler devam etti ve Ulaştırma Bakanı istifa etmek zorunda kaldı.

İngiltere: Grevlere devam!

Mart ayı ortasında yüz binlerce öğretmen, akademisyen, memur, doktor ve metro çalışanı greve gitti. Birleşik Krallık'ın Sendikalar Konfederasyonu (TUC), son on yılın en büyük grevine yaklaşık 500 bin kişinin katıldığını açıkladı.

ABD'de banka iflasları

ABD'de 2008 ekonomik krizinden sonraki en büyük banka iflasları gerçekleşti.

Silikon Vadisi diye bilinen yüksek teknoloji alanına kredi sağlayan en önemli bankalardan Kaliforniya merkezli Silicon Valley Bank (SVB) battı. ABD'nin büyük bankaları arasında 16'ncı sırada yer alıyordu. Hemen ardından da New York merkezli Signature Bank'a kayyum atandı. Bankacılık şoku Avrupa'ya da sıçradı.

Finlandiya'da ırkçılık

Mart ayında Finlandiya'daki seçimlerde oyların yüzde 20,8'ini alan muhafazakâr Ulusal Koalisyon Partisi (NCP) seçimin galibi oldu. İrkçı Finler Partisi oyların yüzde 20,1'ini alarak ikinci, iktidardaki Sosyal Demokrat Parti ise yüzde 19,9'unu alarak üçüncü oldu.

ABD'de kölecilik günlerine özlem

Tennessee'de yaşanan okul katliamı sonrasında bireysel silahlanma karşıtı protestolara katılan siyah Demokrat temsilciler Meclis'ten atıldı, beyaz temsilciye ise ceza verilmedi. Bu gelişme, ülkedeki kurumsal ırkçılığın seviyesini açığa serdi. Justin Jones ve Justin Pearson, Nashville konseyi kararıyla görevlerine iade edildi.

Bu arada ABD'de temmuz ayına gelindiğinde, tümünde ateşli silahların kullanıldığı 28 toplu katliam yaşanmış ve 140 kişi ölmüştü.

Sudan'da paramiliterler ile ordunun didişmesi

Sudan'da paramiliter 'Hızlı Destek Güçleri' (HDG) sivil yönetime geçiş sürecinde kendilerinin orduya bağlanması yönündeki planlara karşı darbe girişiminde bulunarak Hartum'da havalimanını ve kritik önemdeki bazı noktaları ele geçirmeye çalıştı.

HDG, diktatör Ömer el Beşir döneminde Darfur bölgesinde isyanı bastırmak için kullanılan Cancavid milislerinden türeyen paramiliter bir gruptu ve 100 bin militanı ile 2019'daki Sudan devrimi sonrasında demokrasiye geçilmesini engelleyen bir güç oluşturmuştu. Sudan ordusu, HDG'nin bir kez daha sivil yönetime geçiş sürecine yönelik kanlı girişimine bu kez sert bir yanıt verdi ve HDG karargâhlarını bombaladı. Sadece birkaç hafta içerisinde ölü sayısı 600'ü aştı. Yüz binlerce kişi göç etmek zorunda bırakıldı.

Putin'e muhalefetin bedeli!

Nisan ayında Putin'in en güçlü muhalifi Navalni cezaevindeki hücrelerinde zehirlenerek hastaneye kaldırıldı. Bir başka muhalif siyasetçi Vladimir Kara-Murza ise "vatana ihanet"ten 25 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Eski bir gazeteci olan Kara-Murza daha önce iki kez zehirlenmiş ve ölümden dönmüştü.

Mayıs ayında ise Rusya, dünyaca ünlü çevre kuruluşu Greenpeace'i "istenmeyen kuruluş" ilan etti.

Şili'de Boric geriledi

Mayıs ayında Şili'nin sosyalist lideri Boric öncülüğünde hazırlanan yeni anayasanın, (aşırı sağın yalanlarla dolu kampanyası sonucunda) referandumda hayır oyları ile reddedilmesinin ardından

dan bir kez daha yeni bir anayasa hazırlayacak komiteyi seçmek üzere yapılan seçimlerden de sağ galip çıktı.

Pakistan'da gösteriler

Pakistan'ın eski başbakanı ve Pakistan Adalet Hareketi Partisi (PTI) lideri İmran Han, hakkındaki davaların duruşmalarına katılmak üzere Lahor'dan İslamabad'a geldiği sırada tutuklandı. Birçok kentte olaylar çıktı; 8 gösterici öldü, 1.500'den fazla kişi gözaltına alındı. Halk, Han'a yönelik operasyonun arkasında olduğunu düşündüğü orduya karşı sloganlar atarak çok sayıda ordu personelinin evini ateşe verdi, Han kısa sürede serbest bırakıldı.

Polonya'da yarım milyon kişi

Haziran ayında Polonya'da Sovyetler Birliği'nin yıkılmasından sonraki en büyük gösteri düzenlendi.

2015'ten beri iktidarda bulunan Hukuk ve Adalet Partisi'nin gidecek aşırı sağcılışması ve seçimlere gidilirken muhalefet liderinin engellenmesine yönelik bir yasa geçirilmeye çalışılması üzerine 500 bin kişi sokaklara çıktı. LGBTİ+ mücadelesinin öne çıktığı Onur Ayı'nın hemen başında gerçekleşen gösteride hükümetin LGBTİ+ karşıtı açıklama ve uygulamalarına karşı gökkuşağı bayrakları da taşındı.

İsviçre'de kadın grevi

İsviçre'de sendikaların desteklediği kadın grevine 300 bin kişi katıldı. Birçok şehirde gerçekleşen gösterilerde emeklilik yaşının yükseltildiği, artan enflasyon nedeniyle geçim sıkıntısı yaşandığı ve kadına yönelik şiddetin de her geçen gün arttığı vurgulandı.

Yunanistan: Neonaziler oyların yüzde 13'ünü aldı

Yunanistan'da yapılan genel seçimi, Başbakan Kiriakos Miçotakis'in lideri olduğu Yeni Demokrasi Partisi (YDP) kazandı. YDP, oyların yüzde 40,3'ünü alarak 157 milletvekili çıkardı ve Parlamento'da çoğunluğu sağladı, böylece tek başına hükümet kurdu.

Radikal Sol Koalisyon'un (SYRIZA) oy oranı ise yüzde 18'in altında indi. Seçimin en büyük kazananlarından biri neonazi ve aşırı sağcı partilerdi. Üç ayrı neonazi ve aşırı sağcı parti toplamda yüzde 13 civarında, oldukça yüksek bir oy aldı.

Fransa'da ırkçılığa karşı isyan

Haziran'da Fransa'da 17 yaşındaki göçmen kökenli bir genç otomobiliyle yolculuk ederken dur ikazına

uymadığı gerekçesiyle polisin açtığı ateş sonucu öldürüldü. Olay üzerine birçok kentte on binlerin katıldığı eylemler düzenlendi, banliyölerde isyanlar çıktı. Günlere süren eylemlerde 4 binden fazla kişi gözaltına alındı, yüzlerce polis de çıkan çatışmalarda yaralandı. 5 binden fazla araç yakıldı, 2 bin kadar işyeri zarar gördü.

Kolombiya'da ateşkes

Kolombiya'da hükümet, ülkedeki son aktif isyancı örgütte ateşkes anlaşması yapılması konusunda uzlaştı. Bu, neredeyse 60 yıl süren çatışmaların ardından, barışa yönelik önemli bir adım oldu.

Hollywood'da grev

Hollywood'da son 60 yılın en büyük grevi başladı. 2,5 ay önce 11 bin 500 senaristin başlattığı grev oyunculara da yayıldı ve ABD'li oyuncular sendikası Sag-Afra da grev ilan etti. Sendikanın yaklaşık 160 bin üyesi var.

İspanya'da seçimler: Vox geriledi

İspanya'da genel seçimlerde Muhafazakâr Halk Partisi (PP) yaklaşık 8,2 milyon oyla birinci oldu. İktidardaki sol koalisyonun ana ortağı Sosyalist İşçi Partisi PSOE ise yaklaşık 7,8 milyon oyla muhafazakârların oyuna yetiştii, meclisteki koltuk sayısını ikiye katladı. Aşırı sağcı Vox, beklentilerin aksine 600.000'den fazla oy kaybetmiş oldu.

Nijer'de darbe

Nijer'in 1960'taki bağımsızlığından bu yana ilk seçilmiş lider olan Cumhurbaşkanı Muhammed Bazum askeri darbeyle devrildi.

Gabon'da askeri darbe

Orta Afrika ülkesi Gabon'da seçimlerin hemen ardından yönetime el koyan askerler, Ali Bongo'nun zaferiyle sonuçlanan başkanlık seçiminin iptal edildiğini ve ülke sınırlarının kapatıldığını duyurdu.

Guatemala'da sol kazandı

Guatemala başkanlık seçimlerinin ikinci turunda, iki ay öncesine kadar tanınmayan bir isim olan merkez solun adayı Bernardo Arevalo, eski başkanın eşi 'First Lady' Sandra Torres'i mağlup ederek sürpriz bir şekilde devlet başkanı seçildi. Arevalo yolsuzluk karşıtı aday olarak öne çıkmıştı.

Trump'ın sabıkası

Eski ABD Başkanı Trump, Georgia eyaletindeki 2020 seçimlerinin sonuçlarına müdahalede bulunduğu suçlamasıyla hazırlanan

Yunanistan'da genel grev - Eylül 2023

iddianame kapsamında cezaevine teslim oldu. Parmak izi alınarak sabıka fotoğrafı çekilen Trump, kefaletle 20 dakikada serbest kaldı. Trump, böylece sabıka fotoğrafı çekilen ilk ABD başkanı oldu.

Karabağ'a saldırı

Eylül ayında Azerbaycan, Karabağ bölgesine geniş çaplı bir saldırı başlattı. Karabağ'ı kendi iç meselesi olarak ilan eden Azerbaycan bölgede bulunan silahlı Ermeni direniş gruplarına yönelik "terör operasyonu" başlattığını duyurdu.

Ekim ayında ise, Azerbaycan tarafından işgal edilen Dağlık Karabağ'da 120 bin kişilik Ermeni nüfusun neredeyse tamamının katliam korkusuyla bölgeyi boşaltmasının ardından Ermenistan, Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM) Roma Statüsü'nü onayladı. Böylece Ermenistan, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'i, ziyaret etmesi halinde tutuklamak zorunda kalacağını da kabul etmiş oldu. Karar, Azerbaycan'ın saldırılarına örtülü destek veren Rusya'nın tepkisini çekti.

İran'da Masha Amini için anma

İranlı Kürt kadın Mahsa Jina Amini'nin 16 Eylül'de öldürülüşünün birinci yıldönümünde kızı için anma düzenlemek isteyen baba Amjad Amini İran polisince kısa süreliğine gözaltına alındı. Kürt şehirlerinde esnaf dükkânları kapatıldı, Kürdistan eyaletinin 18 kentinde genel grev yapıldı. Tahran ve diğer başka kentlerde de yürüyüşler gerçekleşti. 700 civarında gösterici gözaltına alındı.

İspanya'da Katalancaya özgürlük!

İspanya Kongresi; Katalanca, Basça ve Galiçyacanın parlamento faaliyetlerinde ortak dil olarak kullanımını onayladı.

Aşırı sağcı Vox partisi vekilleri meclis görüşmelerinde parlamentoyu terk ederek yasa taslağını protesto etmişti.

Senaristlerin grevi kazandı

ABD'de beş ay önce senaristlerin, bundan iki ay sonra da oyuncular sendikasının başlattığı grev son yılların en geniş katılımlı grevleri oldu ve toplu sözleşme yapılmasıyla sonuçlandı.

Bu sırada Birleşik Otomotiv İşçileri Sendikası'nın (UAW), Ford Motor, Chrysler'in ana ortağı Stellantis ve General Motors'da (GM) çalışan 25 bin otomotiv işçisi de greve gitti. Böylece sendikanın 88 yıllık tarihinde ilk defa üç otomobil fabrikasının işçileri birlikte greve gitmiş oldu.

SAVAŞ YATIRIMLARI

Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü (SIPRI), 2022 yılına ilişkin küresel askeri harcamalar raporunu yayınladı.

Rapora göre, 2022'de küresel askeri harcamaları bir önceki yıla kıyasla yüzde 3,7 artarak 2 trilyon 240 milyar dolara ulaştı. Bu meblağ, ülkelerin toplam gayrisafi yurt içi hasıllarının (GSYİH) yüzde 2,2'sini oluşturuyor.

Haziran ayında, dünyadaki nükleer silah sayısının uzun yıllar sonra ilk kez arttığını duyuran kuruluşa göre, geçtiğimiz yıl 86 nükleer başlıklı silah dünya envanterine girerek toplam nükleer silah sayısı-

nı 12.512'ye çıkardı. En büyük artış ABD ile Tayvan üzerinden gerilim yaşayan Çin'den geldi. Çin bir yılda 60 yeni nükleer başlıklı silah üretirken onu, 12 yeni nükleer silahla Rusya, beşer nükleer silahla Pakistan ve Kuzey Kore, dört nükleer silahla Hindistan takip etti.

ABD'nin 2022 yılındaki bütçe açığı ise 24 trilyon dolar ile GSYH'sının yüzde 95'ine ulaşmıştı. ABD'nin 2001 yılından bu yana sürdürdüğü savaflara ayırdığı silahlanma ve savunma bütçelerinin bu açıktaki ciddi bir payı var. Yıllık 900 milyar dolar savunma bütçesi olan ABD'nin dünya genelinde 800 kadar askeri üssü mevcut. Sadece bu üslerin sayısının azaltılmasıyla bile dörtte bir oranında bir tasarruf sağlanması mümkün ama bunu yapmıyor.

GÖÇMENLERİN ÖLÜM KALIM MÜCADELESİ

Costs of War Project'in yayınladığı bir rapor, ABD'nin 11 Eylül 2001 saldırıları sonrasında başlattığı "teröre karşı savaş" girişimi sonucunda, bugüne kadar Afganistan, Irak, Yemen, Somali, Libya, Suriye, Pakistan gibi ülkelerde çatışma dışı nedenlerle (açlık, yoksulluk, sağlık hizmetlerinin çökmesi vb.) 3,5 milyon kadar kişinin öldüğünü, bu sayının 4,5 milyonu bulabileceğini gösterdi. Rapora göre, doğrudan çatışmalar nedeniyle 387 bini sivil olmak üzere 906 bin kişi öldü, 38 milyon kişi de göç etmek zorunda kaldı. Ayrıca ABD yönetiminin bu savaşlar için 8 trilyon dolar harcadığı da görülüyor.

2023 yılına mülteci katliamıyla girdik. Yeni yılın ilk gününde Lübnan'dan Kıbrıs'a gitmek isteyen 300 kadar mülteciyi taşıyan bir tekne Lübnan açıklarında battı, iki mülteci hayatını kaybetti.

İngiltere'de bir otelde tutulan 600 mülteci çocuktan 136'sı zorla kaçırıldı. İngiliz polisi olaya müdahale etmedi. Diğer otellerde de benzer kayıplar yaşandığı açığa çıktı, toplamda 222 mülteci çocuk kayboldu.

Şubat ayında İzmir'den yola çıkan, içinde 200 civarı Afgan, İranlı ve Pakistanlı'nın bulunduğu mülteci teknesi İtalya açıklarında çarparak battı. 86 kişinin öldüğü açıklandı.

İspanya yakınlarındaki göçmenler - Şubat 2013

Haziran ayında bu yılın en büyük göçmen teknesi faciası yaşandı. Yunanistan açıklarında 700 kadar göçmeni taşıyan bir tekne battı ve en az 82 kişi hayatını kaybetti. Yüzlerce kişinin ise cesedi bulunamadığı için kayıp olarak kayıtlara geçirildiler.

Teknenin alt güvertelerinde bulunan çocukların ve Pakistanlıların oraya zorla yerleştirildiği ve teknenin batmasına Yunan sahil güvenlik botunun neden olduğu iddia edildi. Tanıklar, teknenin Yunan sahil güvenliği tarafından İtalya'ya doğru çekilip bırakıldığını söylediler.

Bu olaydan sadece bir hafta sonra, bu kez de İspanya açıklarında bir mülteci teknesi battı ve 39 kişi daha hayatını kaybetti.

Göçmen felaketleri Ağustos ayında da devam etti. İtalya'nın güneyindeki Lampedusa Adası açıklarında, Tunus'tan gelen düzensiz göçmenleri taşıyan iki göçmen gemisinin batması sonucunda iki kişi öldü, yaklaşık 30 kişi kayboldu. Bu olaydan sadece üç gün sonra yine Lampedusa Adası açıklarında bir tekne daha battı. Teknede bulunan 41 göçmen hayatını kaybetti.

Göçmenler ölümü göze alarak

yola çıkıyor, hem yollarda hem de vardıkları ülkelerde koyu bir ırkçılıkla karşılaşılıyorlar. Ama dünya ırkçılardan, sağcılardan ve faşistlerden ibaret değil. Dünyanın birçok ülkesinde göçmenlerle dayanışma içinde olan, ırkçılığın karşısına dikilen sol örgütler, sendikalar, işçi eylemleri ve dayanışma ağları da var.

2023'ün bu açıdan en önemli sonucu, bu ağların güçlendirilmesinin birleşik bir işçi mücadelesinin örgütlenmesindeki temel faktörlerden biri olduğunu göstermiş olmasıdır.

ZENGİN-FAKİR AYRIMI VE İKLİM KRİZİ GİDEREK DERİNLEŞİYOR

2023 yılını, dünyanın, zenginliğin paylaşımı açısından ne kadar eşitsiz bir yer olduğu gerçeğini göz ardı ederek ele alamayız.

Dünyanın en zengin yüzde 1'i tüm küresel servetin neredeyse yarısına sahipken, dünyanın en fakir yüzde 50'lik bölümü yalnızca yüzde 0,75'ine sahip.

81 milyarder, küresel servetin yüzde 50'sinden fazlasını elinde bulunduruyor. Buna rağmen en az vergilendirilen grup da onlar: Küresel vergi gelirlerinin her dolarının yalnızca 4 senti servet vergilerinden geliyor.

10 milyarderin toplam serveti, sayıları 200 milyondan fazla olan Afrikalı kadınların sahip olduğu zenginlikten çok daha büyük.

Aşırı zenginlik ve aşırı yoksulluk, 25 yıldır ilk kez eş zamanlı keskin bir artış kaydetti. Dünya Bankası, salgında en yoksul yüzde 40'ın en zengin yüzde 20'nin kaybının iki katı gelir kaybına uğradığını tahmin ediyor.

En zengin yüzde 1'lik dilim, dünyadaki tüm yeni servetin neredeyse üçte ikisine sahip. 2020'den bu yana, en alttaki yüzde 90'ın içinde yer alan birinin kazandığı her bir dolarlık yeni küresel zenginliğe karşılık, dünya milyarderlerinden her biri 1,7 milyon dolar kazandı.

Ve dünyanın en zengin ülkesine dair son veriler, ABD hanelerinin en üst yüzde 0.01'inin tüm kişisel servetin yüzde 5,5'ine sahip olduğunu gösteriyor. ABD'de en tepedeki yüzde 1'lik kesim şu anda servetin yaklaşık yüzde 35'ine sahip.

2023 yılında 691 milyon kişinin (küresel nüfusun yüzde 8,6'sının) 'aşırı yoksulluk' içinde, yani

günde 2,15 doların altında bir bütçe ile yaşayacağı öngörülmektedir.

2021 yılında yapılan bir araştırma, herhangi bir gelirleri olmayan 2,7 milyar insanın temel ihtiyaçlarını karşılayabileceği sürenin sadece ve en fazla bir ay olduğunu gösterdi. Bu nüfusun 946 milyon kişilik dilimi ise en fazla bir hafta hayatta kalabilecek durumda.

Dünya genelinde 3,1 milyardan fazla insan – ya da yüzde 42'si – sağlıklı beslenemiyor. 2022 yılında 'gıda güvensizliği' ile karşı karşıya kalan toplam 2,4 milyar kişinin neredeyse yarısı (1,1 milyar) Asya'da; yüzde 37'si (868 milyon) Afrika'da; yüzde 10,5'i (248 milyon) Latin Amerika ve Karayipler'de; yaklaşık yüzde 4'ü (90 milyon) ise Kuzey Amerika ve Avrupa'da yaşamaktadır.

Aynı eşitsizlikler iklim krizi açısından da geçerli. Oxfam'ın araştırmasına göre, en zengin yüzde 1'lik kesim, en yoksul yüzde 66'lık kesim kadar karbon salıyor.

1990'lardan bu yana, en zengin yüzde 1'lik kesim, nüfusun en alttaki yarısına kıyasla iki kat daha fazla karbon yaktı. Ancak son 50 yılda iklimle ilgili felaketlerin neden olduğu ölümlerin yüzde 91'inden fazlası yoksul, gelişmekte olan ülkelerde meydana geldi.

Bu gerçekler karşısında, ister Davos'ta buluşsun ister Dubai'de olsun tüm iklim aktivistleri, 2023 yılı boyunca bazen küçük azınlıklar olarak bazen de on binlerce kişinin katıldığı dev eylemlerde bir araya geldi, bu yüzde 1'lik patronlar kulübünün ve onların hükümetlerinin peşini bırakmayacaklarını gösterdi.

İKLİM KRİZİNE KARŞI ARALIKSIZ MÜCADELE

İklim aktivisti Greta Thunberg, Londra'da JP Morgan ve Barclays genel merkezinin önünde. Fosilsiz dünya dedi. - Ekim 2023

İngiltere'de hükümetin yavaş yürüyüşlere katılanları tutuklamaya çalışması, aktivistleri durduramadı. Tenis turnuvaları, etkinlikler, sergiler bu yıl da İngiltere'de eylemlerle geçti. Aktivistler "Söyleyeceğimiz en önemli şey, durmayacağımızdır" diyor; "Durum çok vahim. İnsanlık tarihinde gerçekten kritik bir noktadayız ve bu sorunu çözemezsek mahvoluruz."

Avrupa genelinde okullar ve üniversitelerde "Fosili Bitir: İşgal Et!" başlığıyla Mayıs ayında başlayan eylemler kıta çapında 22 okul ve üniversitede gerçekleştirilen işgallerle devam etti. İklim değişikliği konusunda adım atılmasını isteyen gençler, Almanya'da Wolfenbüttel, Magdeburg, Münster, Bielefeld, Regensburg, Bremen ve Berlin üniversitelerini işgal etti. Barcelona'da Barcelona Özerk Üniversitesi'ni işgal eden öğrenciler, iklim değişikliğine dikkat çeken açık hava dersleri örgütledi.

Eylül ayında ise Küresel İklim Grevi ve "Fosil Yakıtlara Son Ver" eylemleri kapsamında bir araya gelen, Kanada, İngiltere, Almanya, Avusturya, ABD, İsveç, Japonya, Uganda, Nijerya, Filipinler, Bangladeş, Burkina Faso, Pakistan gibi dünyanın birçok ülkesinde yüz binleri oluşturan iklim aktivistleri, fosil yakıtlara son verilmesi, yeni petrol kuyularının açılmaması, yüzde 100 yenile-

nebilir enerjiye adil geçiş, fosil yakıtlara devlet desteğinin kalkması gibi bir dizi talepler için sokaklardaydı. Türkiye'de de Kadıköy İskele Meydanı'nda gerçekleştirilen eylemde iklim krizinden acil çıkış için fosil finansmanına son verilmesi, tüm eski ve yeni fosil yakıt projelerinin iptal edilmesi, yenilenebilir enerjiye Acil ve Adil Geçiş talep edildi.

Amerika'da yerli topluluklar, azınlık ve insan hakları aktivistleri, doktorlar, sağlık çalışanları, bilim insanları, müzisyenler gibi onlarca farklı grubun katılımıyla büyüyen iklim hareketi, fosil yakıtların aşamalı olarak sonlandırması ve artık herkesi etkileyen iklim kriziyle mücadele için cesur adımlar atılması gerektiğini vurguladılar. Birçok noktada kurulan kürsülerde Başkan Biden'ın 'iklim acil durumu' ilan etmesi gerektiği dile getirildi.

Hollanda Extinction Rebellion Grubu'nun (Yokoluş İsyanı) A-12 otobanında gerçekleştirdiği ve Eylül ayı boyunca her gün saat 12'de başlayan eylemleri, taleplerinin meclise taşınmasını sağladı. Eylemcileri Hollanda hükümetinin yıllık 37,5 milyar avroluk fosil yakıt sübvansiyonunu durdurmasını istiyor. Aileler, öğretmenler, müzisyenler, bilim insanlarının ve çeşitli iklim gruplarının katkılarıyla genişleyen bu hareket kapsamında park forumları da düzenlendi.

Avustralya Hükümetinin iklim değişikliği konusunda harekete geçmiyor oluşuna, Newcastle'da bulunan dünyanın en büyük kömür limanının – aralarında 97 yaşında bir protestocunun da bulunduğu – aktivistler tarafından, kanolarla abluka altına alınmasıyla yanıt verildi.

Kuzey Denizi'nde Norveç ve İngiltere'nin ortak yürüttüğü Rosebank projesinin onaylanması, Britanya'da Rishi Sunak hükümetine karşı örgütlenen acil eylemlere yol açtı. İklim grupları, Rosebank Kuzey Denizi petrol projesine karşı yasal işlemler de başlattı.

İklim adaleti için örgütlenen birçok grup, Filistinlilerin özgürlük mücadelesiyle dayanışma içinde olduklarını ve Gazze'de devam eden soykırımını ve kınadıklarını açıkladı. Filistin ile dayanışma eylemlerine aktif olarak katılıyor, BP ve ENI gibi petrol şirketlerinin Gazze'de İsrail ile olan petrol ve gaz arama anlaşmalarını teşhir eden eylemler düzenliyorlar.

"Gazze'nin acılarını dile getirmekten vazgeçmeyeceğiz. İnsan hakları olmadan iklim adaleti de olmaz. Bu affedilemez şiddete son verilmesini talep etmek, temel bir insanlık meselesidir. Yapabilecek herkesi bunu gerçekleştirmeye çağırıyoruz. Sessizlik suç ortaklığıdır. Gelişmekte olan bir soykırımda tarafsız olamazsınız." *Fridays for Future, İsveç*

“FOSİL YAKIT ŞİRKETLERİNİ DOĞRUDAN HEDEFLEMELİK ZORUNDAYIZ”

BM İklim Zirvesi COP28 30 Kasım'da, bir fosil yakıt devleti olan Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE) ve BAE'nin ulusal fosil yakıt şirketi Adnoc'un CEO'su Sultan El Cebir'in başkanlığında başladı. Zirve bir günlük uzatmayla 13 Aralık'ta sona erdi.

COP28 zirvesinde alınan kararları ve zirve değerlendirmesini Açık Radyo programcısı ve iklim adaleti aktivisti Özdeş Özbay ile konuştuk.

Sosyalist İşçi: COP28'de hangi kararlar alındı?

Özdeş Özbay: Zirvede devletler 10 yeni deklarasyon ilan etti. Elbette tüm katılımcı devletler bu deklarasyonların her birine imza atmadı. Örneğin Türkiye sadece üç tanesine imza verdi. Bu deklarasyonlar arasında gıda sistemlerinin iklim değişimiyle uyumlu hale getirilmesi gibi bazı ilkler de yer aldı ve sağlık sistemlerinin iklime dirençli, düşük karbonlu, sürdürülebilir, eşitlikçi olacak şekilde dönüştürülmesi gibi önemli konulardaki ortak taahhütler de vardı.

Ayrıca “Küresel Karbonsuzlaşmayı Hızlandırma Girişimi” adında bir mutabakat paketi açıkladı. Bu paket zirvedeki en somut ve önemli kararlardan biri oldu. “Küresel yenilenebilir enerji kapasitesini 3 katına, enerji verimliliğini 2 katına çıkarmayı” hedefleyen bu karara Türkiye imza atmadı.

Bir başka önemli karar ise, iklim değişimi kaynaklı felaketlerin yol açtığı yıkımların tazmini konusunda, gelişmekte olan ülkelerin yararlanabileceği bir kayıp ve hasar fonu oluşturulduğunun ilanı oldu.

Böyle bir fon oluşturulması uzun zamandan beri tartışılan ve Batı ülkelerinin dahi direndiği bir konuydu. Sürpriz bir karar oldu, diyebilir miyiz?

Aslında bu kararın alınması zirve öncesinde bekleniyordu çünkü yoksul ülkeler (çoğunlukla küresel güney ülkeleri) yıllardan beri bu konuda büyük baskı yapıyordu. Bir önceki COP27 zirvesinde de ev sahibi Mısır'ın en yoğun çalışması bu fonun ilan edilmesi üzerineydi fakat başaramamıştı. Zengin dünyanın bu direnişi büyük tepki çekmişti. Son yıllarda küresel iklim hareketinin de iklim adaleti konusunda en çok öne çıkardığı taleplerden biri buydu. Bu nedenle karar bir sürpriz olmadı; bir mücadelenin sonucuydu.

Fakat kararın hemen ardından zengin ülkelerin ilan ettiği bağışlar, işi yokuşa sürmeye çalıştıklarını gösterdi. Mesela, ABD fona sadece 17 milyon dolar bağışlayacağını açıkladı. Ev sahibi BAE 100 milyon dolar bağış yaparak en çok bağış açıklayan devletlerden biri oldu. Toplamda zengin ülkeler 700 milyon dolar civarında bir taahhütte bulundu. İklim değişimi kaynaklı aşırı hava olaylarının, gelişmekte olan ülkelere her yıl 400 milyar dolar kadar hasara yol açtığı tahmin edilirken ilan edilen bu miktar, gelişmekte olan ülkelerin karşı karşıya kaldığı kayıpların %0,2'sine dahi denk gel-

Almanya'da iklim krizi protestosu- Eylül 2023

miyor. Okyanusta bir damla diyebiliriz.

Zirveye dair tartışmalarda bir de son gün tüm devletlerin oyladığı karar metninde “fosil yakıtlar” kelimelerinin yer alması var. Bu bir ilk. Nasıl değerlendirmek gerekiyor bu kararı?

Evet, bugüne kadar “fosil yakıtlar” kelimeleri hiçbir COP zirvesi metninde yer almadı. Sorumluyu ilan etmeyen metinler arasında Paris İklim Anlaşması dahi vardı. Fakat küresel iklim adaleti hareketinin büyük baskısı sonucu, zirve, bu kelimelerin geçip geçmeyeceğine odaklandı. Sonunda “fosil yakıtlar” ilk kez karar metnine sokuldu ama içeriği boşaltılarak.

Metinde şöyle deniyor; “Enerji sistemlerinde fosil yakıtlardan adil, düzenli ve eşitlikçi bir şekilde uzaklaşılması, 2050 yılına kadar bilime uygun olarak net sifıra ulaşılması için bu kritik on yılda eylemlerin hızlandırılması...”

Hareketin ve bilim insanlarının talebi ise karar metninde açıkça “fosil yakıtların terk edilmesi” cümlesinin yer almasıydı. Bu maalesef gerçekleşmedi. Karar metninin ilk taslağında dahi “fosil yakıtların üretiminin ve kullanımının azaltılması” gibi yumuşatılmış olsa bile en azından anlamı çok açık olan bir cümle yer alıyordu fakat ilk taslağın ardından OPEC ülkeleri, Suudi Arabistan ve Irak üzerinden zirveyi kilitlemeye varan tehditlerle direnişe geçti ve de kazandılar. Son karar metninde “fosil yakıtlardan uzaklaşılması” deniyor. Son derece muğlak bir cümle bu. Fosil yakıt çıkarmaya karşı herhangi bir şey söylemiyor.

Ayrıca sadece bu da değil; alınan kararlar arasında 2050 yılına kadar nükleer enerjinin üç katına çıkarılması, bilimsel olarak

faidesi hala kanıtlanmamış olan karbon yakalama teknolojilerine destek verilmesi ve de “geçiş yakıtı” adı altında sıvılaştırılmış gaz (LNG) üretimine destek verilmesi gibi iklim değişimiyle mücadele açısından olumsuz kararlar da yer aldı.

Türkiye zirvede nasıl bir tutum aldı?

Türkiye 1.000 kadar katılımcı ile en büyük katılımı gösteren ülkelerden biri olmakla birlikte son derece pasif bir katılım gösterdi. Zirvede devletlerin bir araya gelerek ilan ettikleri 10 deklarasyondan sadece üçüne imzacı oldu. Birkaç başka girişime de imzacı oldu.

Türkiye delegasyonu içerisinde çevre yıkımına sebep olan şirket temsilcileri ve fosil yakıt endüstrisi temsilcileri de yer alıyordu. Mesela Akbelen ormanlarını yok eden YK Enerji'nin ve IC Holding'in yöneticileri, Cengiz Holding temsilcileri, Azeri fosil yakıt şirketi SOCAR'ın Türkiye kolu olan SOCAR Türkiye temsilcileri, termik santral işleten şirket temsilcileri, otomobil şirketleri temsilcileri gibi...

Dolayısıyla bu büyük katılım pek de olumlu sonuçlar vermedi. Türkiye yenilenebilir enerji kapasitesinin 2030 yılına kadar üç katına çıkarılmasını taahhüt eden 118 ülke arasında yer almadı. Bu taahhüdün dışında kalan diğer ülkeler ise Suudi Arabistan, Rusya ve Irak'tı.

Türkiye ayrıca zirvede “fosil yakıtlardan çıkış” hedefine karşı çıktığı gibi gelişmekte olan ülkeler için kurulan kayıp ve hasar fonundan da yararlanmasını gerektiğini öne sürdü, kırılğan ülkeler statüsünde değerlendirilmeyi talep etti. İklim değişikliğinin yıkıcı etkilerine en fazla maruz kalan ülkelere biri olduğunu savundu. Oysa Tür-

kiye bugün en çok sera gazı salımı yapan ülkeler sıralamasında ilk 20'de yer alıyor.

Zirvede ABD dahil yedi ülke, önceki zirvelerde kurulan “kömür sonrası temiz enerji ittifakına” katıldığını açıklarken Türkiye bu ittifakta da yer almadı. Bu ittifak, yeni kömürlü termik santral geliştirmeme, mevcut kömür santrallerini aşamalı olarak kapatma ve kömürden temiz enerjiye geçişi hızlandırma taahhüdünde bulunuyordu ve Türkiye “kömüre devam” demiş oldu.

Sonuç olarak zirveyi nasıl değerlendirmeli?

COP zirvelerinden aslında uzun zamandır pek olumlu bir sonuç beklenmiyor. En büyük kazanım, fosil yakıtlardan çıkış kararı alınması olurdu ama o bile iklim değişiminin hızıyla kıyasladığımızda çok geç kalınmış bir karar olacaktı.

Zirve, kapitalizmin çoklu krizinin birer yansıması olan iklim değişimi, savaşlar ve küresel eşitsizlikler gibi konularda, var olan hiçbir uluslararası yapının çözüm olamayacağını bir kez daha göstermiş oldu.

Tek çözüm, küresel bir antikapitalist mücadelenin inşasında.

Artık reforme edilemeyen bir küresel sistem var karşımızda. O nedenle bizi daha fazla oyalayacak bu zirvelerden bir beklenmi içinde olmamız da pek mantıklı gelmiyor. Değişim istiyorsak, bunu bizzat inşa etmek zorundayız: Fosil yakıt şirketlerini hedef alan, iklim adaleti ile ırkçılığı ve militarizmi birbirine bağlayan geniş bir birleşik mücadele hattına ihtiyacımız var.

İSRAİL 2023 YILI BOYUNCA SALDIRDI

2023'ün ilk günlerinde İsrail'in aşırı sağcı Ulusal Güvenlik Bakanı Itamar Ben-Gvir, Filistin Yönetimi ve İsrail muhalefetine uyarlarına rağmen, işgal altındaki Doğu Kudüs'te Mescid-i Aksa ve Kubbet-üs Sahra'nın yer aldığı Harem-üş Şerif'e gitti. Böylece gerilim ve çatışmalar, yılın daha ilk günlerinde başlamış oldu.

15 yaşındaki bir Filistinli çocuk da dahil olmak üzere, yeni yılın ilk üç gününde her gün bir Filistinli öldürüldü.

İsrail 2023'e aşırı sağ koalisyona karşı her hafta sonu yapılan ve hemen her defasında 100 binin üzerinde göstericinin katıldığı demokrasi mitingleriyle başlamıştı.

Ocak ayında İsrail güçleri Cenin kampında 9 kişiyi öldürdü, aşırı sağcılar Filistinlilerin evlerini yaktı. Ocak'ta öldürülen Filistinlilerin sayısı, 8'i çocuk 35 kişi oldu.

İsrail, terör suçlarından hüküm giymiş Arapları vatandaşlıktan çıkarmaya veya ikametinin iptaline ve Batı Şeria veya Gazze Şeridi'ne sürülmelerine izin veren bir yasa çıkardı.

Aşırı sağcı hükümete karşı gerçekleştirilen hafta sonu eylemleri Şubat ayı boyunca ve on binlerin katılımıyla devam etti.

Aşırı sağcı koalisyonun parlamentoya Yüksek Mahkeme kararlarını değiştirme yetkisi veren yasa tasarısına karşı süren eylemler, tasarının parlamentoya sunulduğu gün dev gösterileri de tetikledi. Yüz binin üzerinde eylemci parlamentoyu kuşattı, vekillerin parlamentoya ulaşmasını engellemek için yolları kapattı.

Bu arada İsrail ordusu Batı Şeria'nın Nablus kentine baskın düzenleyerek 11 Filistinliyi daha öldürdü, 102 kişiyi de yaraladı.

Mart ayında hükümet karşıtı gösterilerin 11'inci haftasına gelinmişti. On binlerce kişi meydanları bir kez daha doldururken, istihbarat kurumlarında görevli bir grup gönüllü de hükümete tepki olarak bazı emirlere uymayacaklarını açıkladı.

Haftalarca süren ve yüz binlerin eylemi durumuna gelen gösterilerin ordu ve bürokrasi içerisinde de bölünme yaratması, özellikle yedek askerlerin görev almamaya başlaması üzerine Savunma Bakanı Yoav Gallant "Düzenlemeyi

durdurun" çıkışında bulundu.

13 haftayı bulan bu büyük mücadelenin sonunda Netanyahu düzenlemeyi İsrail Parlamentosu'na (Knesset) sunmayı ertelediğini açıkladı.

Nisan'da, Ramazan ayı yaşanırken, İsrail güvenlik güçleri son derece sert şekilde birkaç defa El Aksa camiinde ibadet edenlere saldırdı. İsrail operasyonlarında yine bir Filistinli çocuk öldürüldü.

Mayıs ayında İsrail, Gazze ve Batı Şeria'ya yeni saldırılar düzenledi. 24 saat içerisinde gerçekleştirdiği kanlı saldırılardan birinde üç İslami Cihad örgütü liderini öldürdüğünü açıklamıştı, ancak aynı saldırılarda dokuz sivilin öldürüldüğü ve çok sayıda kişinin yaralandığı ortaya çıktı.

İsrail'in saldırıları, Filistinli örgütlerin karşı saldırıları ve ölümler bütün bir ay boyunca devam etti.

Gazetecileri Koruma Komitesi (CPJ) tarafından yayımlanan bir raporda, İsrail ordusunun gazeteci ölümleri konusunda sorumluluk almadığına dikkat çekildi. Komite, İsrail güçlerinin 2001'den bu yana en az 20 Filistinli ve yabancı gazeteciye öldürdüğünü, bu ölümlerden kimsenin sorumlu tutulmadığını açıkladı.

Haziran'da İsrail, Cenin'e düzenlediği operasyonda yedi Filistinliyi daha öldürdü, 90'dan fazla kişiyi de yaraladı. Hemen ertesi gün silahlı Filistinliler dört İsrailliyi öldürdü. Aşırı sağcı Yahudi yerleşimciler Batı Şeria'daki Tumasaya beldesinde Filistinlilere saldırdı, bir kişinin öldürüldüğü pogrom girişiminde onlarca ev ve araç yakıldı, 12 Filistinli yaralandı.

Yılın ilk altı ayında öldürülen Filistinli sayısı 175'e yükselmişti.

İsrail Temmuz'da da durmadı: İşgal altındaki Batı Şeria'daki Cenin Mülteci Kampı'nda Filistinlilere yönelik saldırılarına devam etti, 12 Filistinliyi öldürdü, 140'dan fazla kişi de yaralandı.

Yarım kilometrekarelik bir kamp ta bulunan 18 bin Filistinliden 3 bin kadarı Cenin kampını terk etmek zorunda bırakıldı.

Eylül ayından bu yana ise soykırım planlarını devreye sokan İsrail herkesin gözü önünde gerçekleştirdiği en kanlı saldırılarına başladı.

FİLİSTİN'E VERİLEN DESTEK, SİSTEMİN KRİZİNİ GÖZLER ÖNÜNE SERİYOR

ALEX CALLINICOS

Bu sene bir dehşet seliyle sona eriyor. İsrail Savunma Kuvvetleri Gazze'deki saldırılarına yeniden başladı ve masumların katledilmesi devam ediyor. Tarihin en büyük emperyal gücü olan ABD, geçtiğimiz cuma günü Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde ateşkes kararını veto ettiğinde de görüldüğü gibi, katiller ile insanlığın geri kalanı arasında duruyor.

Washington Post'a göre, "Amerikan yapımı silahlar savaşta merkezi bir rol oynadı. İsrail ilk bir buçuk ay içinde Gazze'ye Washington tarafından tedarik edilen 22.000'den fazla güdümlü ve güdümsüz bomba attı... Bu süre zarfında ABD İsrail'e, aralarında 900 kiloluk sığınak delici bombaların da bulunduğu en az 15.000 bomba ve 50.000'den fazla 155 mm'lik top mermisi gönderdi."

Bu yıl The New Age of Catastrophe (Yeni Felaket Çağı) adlı bir kitap yayınladım. Kitapta kapitalist sistemin çok boyutlu bir krize girdiğini savundum. Bu kriz çevresel yıkımı; ekonomik istikrarsızlığı; ABD, Çin ve Rusya'nın dahil olduğu emperyalistler arası rekabeti ve aşırı sağın ilerlemesini içeriyor.

İsrail ve Filistinliler arasındaki savaş, bu sistemik krizin hız kazandığını gösteriyor. Savaş, Çin ve Rusya'nın ABD'nin bölgedeki hakimiyetine meydan okuduğu bir dönemde, Orta Doğu'yu istikrarsızlaştırdı. Washington'un başlıca müttefiklerinden Suudi Arabistan, Ukrayna Savaşı'na tepki olarak Moskova'ya karşı Batı'nın yanında yer almayı reddetti.

Suudi Arabistan, Mısır ve Birleşik Arap Emirlikleri ile birlikte, büyük Güney ekonomilerinden oluşan, Çin'in öncülüğündeki BRICS bloğuna katılıyor. Hem ABD hem de Avrupa Birliği'nin İsrail'in Filistinlilere karşı yürüttüğü savaşa verdiği güçlü destek, Batı'nın yalnızlığını daha da artırıyor.

Krizin farklı boyutları birbirini etkiliyor. COVID-19 salgınının zirvesinde küresel tedarik zin-

cirlerinin kesintiye uğraması, enflasyonda ani yükselişe yol açtı. Şimdi Panama Kanalı'ndaki kuraklık ve Filistin'i destekleyen Yemenli isyancıların Kızıldeniz'de, Süveyş Kanalı yakınlarındaki saldırıları, küresel sevkiyatı iki temel düğüm noktasında yavaşlatarak tedarik zincirlerini tekrar kesintiye uğratıyor. Aşırı yük altındaki ABD emperyalizmi, ekonomist Isabella Weber'in deyişiyle "örtüşen acil durumları" yönetmekte zorlanıyor.

Savaş politik olarak da dönüştürücü bir etkiye sahip. Filistin'le dayanışmak için yapılan devasa gösteriler, Filistin'den fazlasını temsil ediyor. Filistin dünyada yolunda gitmeyen her şeyin simgesi haline geldi. Bunun sonucunda sol için muazzam bir fırsat oluştu.

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali solu böldü. Ne yazık ki pek çok kişi ABD ve NATO üyesi müttefiklerinin işgali Rusya'ya karşı bir vekalet savaşı yürütmek için kullandığını göremedi. Bu nedenle, esasen rakip emperyal güçler arasındaki bir çatışma olan bu duruma karşı geniş çaplı bir muhalefet inşa etmek zor oldu.

Filistinlilerin mücadelesi durumunu değiştirdi. Savaşı Durdur Koalisyonu ve Filistin'le Dayanışma Kampanyası, 7 Ekim'den bu yana Britanya tarihinin en büyük gösterilerinden bazılarını düzenledi. Dünyanın dört bir yanında büyük protestolar gerçekleşiyor. Sonuç, yeni bir neslin anti-emperyalist siyasetin içine çekilmesiyle birlikte büyük bir radikalleşme dalgası oldu.

Önde gelen sosyal demokrat

partilerin -örneğin İngiltere'de Keir Starmer yönetimindeki İşçi Partisi'nin ve Almanya'da Olaf Scholz hükümetinin- bu katliama suç ortağı olması, devrimci bir sosyalist alternatif duyulan ihtiyacı gösteriyor.

Bu çok önemli bir an olabilir. Bu yeni felaket çağının en rahatsız edici özelliklerinden biri, neoliberal kapitalizmin başarısızlığının yol açtığı hoşnutsuzluğun büyük bir kısmından aşırı sağın nemalanması oldu. Bu durum devam ediyor: Donald Trump gelecek yıl yapılacak ABD başkanlık seçimleri için yapılan anketlerde Joe Biden'ın önünde gidiyor.

Ancak aşırı sağ antisemitizmine rağmen İsrail'i güçlü bir şekilde destekliyor. Bu hem İslamofobi'nin hem de Batı emperyalizmine verdikleri desteğin yansıması.

Trump'ın "Amerika'yı Yeniden Harika Yap" sloganını ve İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu ile yakın ittifakını hatırlayın.

Gazze'deki katliam, mevcut sistemin doğasında olan zulmü gözler önüne serdi. İsrail Hamas'ı yok etme ve Filistinlileri sürme çabasında muhtemelen başarısız olacak. Ancak her halükârda bu savaş, arkasında kendini uluslararası dayanışmaya ve anti-emperyalizme adanmış çok daha fazla sayıda insan bırakacak. Bu insanlar yeni ve daha güçlü bir solun temellerini atabilirler. Devrimciler bu anı kaçır-mamalı.

Çeviri: İrmak Yavral

GAZZE'DE ATEŞKES! FİLİSTİN'E ÖZGÜRLÜK!

İsrail'in Gazze'yi imha girişimine karşı İstanbul, Ankara ve İzmir'de, Filistin'e özgürlük isteyenlerin bir araya gelerek oluşturduğu bir platformun ilk adımları atıldı.

Platform 9 Aralık'ta, hem İnsan Hakları Haftası hem de Birinci İntifadanın yıl dönümü olan bu özel tarihte Kadıköy'de ilk eylemini gerçekleştirdi. Eylemde, Gazze'de katledilen çocukların isimlerinin yazıldığı bir pankartı açan eylemciler insanlık zinciri oluşturdular ve küresel mücadeleyi büyütmeye çağrısı yaptılar.

Bahariye Caddesi'nde kurulan insan zincirinde Filistin bayraklarına birçok pankart eşlik ediyordu. Hidayet Şefkatli Tuksal, Hacer Ansal ve Nuran Yüce tarafından okunan basın açıklamasında şu temel vurgular yapıldı:

Soykırımı durduralım!

Gazze benzeri görülmemiş bir saldırı altında. Tam iki aydır yakılıp yıkılıyor. Filistin halkı haftalardır bombalanıyor, katlediliyor, her bir saatte 10 çocuk İsrail ateşiyle öldürülüyor.

Yaşanan, Gazze'nin insansızlaştırılması girişimidir: 21. yüzyılın ilk çeyreğinde tüm insanlığın gözü önünde yeni bir soykırım gerçekleşiyor.

7 Ekim'den itibaren öldürülen Filistinli sayısı 17 bini aştı. Birleşmiş Milletler ve Dünya Sağlık Örgütü raporlarına göre, Gazze'de öldürülenlerin 6 bini (yüzde 40'ı) çocuk, 4 bini aşkını (yüzde 22'si) kadın ve yüzde 4'ü yaşlılar – yani öldürülenlerin yüzde 60-70'ini kadınlar, çocuklar ve yaşlılar oluşturuyor.

İsrail savaşın bile hiçbir kuralını tanımıyor. 7-27 Kasım tarihleri arasında Birleşmiş Milletler Filistinli Mültecilere Yardım ve Bayındırlık Ajansı çalışanlardan 104 kişi İsrail saldırılarında hayatını kaybetti. Bu, tek bir savaşta BM yardım çalışanları kaybında en yüksek sayıdır. BM sığınakları da İsrail saldırılarına hedef oldu: 19 kişi öldü, 310 Birleşmiş Milletler çalışanı yaralandı. Yine Birleşmiş Milletler'e ait 42 sığınak ve acil durum merkezi bombalandı ve çok fazla can kaybı yaşandı.

Gazze'nin 2,3 milyon olan nüfusunun 1,8 milyondan fazlası – nüfusun yüzde 80'i – evini terk etmek zorunda kaldı. İnsanların büyük çoğunluğu hastanelerde, Birleşmiş Milletler binalarında, okullarda ve camilerde yaşamaya çalışıyor. İki aya yaklaşan İsrail saldırılarında Gazze'deki sivil

yerleşim yerlerindeki evlerin en az yüzde 60'ı harap oldu veya ciddi zarar gördü.

12 Ekim'den bu yana Gazze'nin elektriği kesilmiş durumda. Elektriğe bağlı tüm hastane, fırın, su pompası, su sanitasyon merkezlerinin faaliyetleri durdu. Temiz içme suyu kesintisi yaşanıyor. 14 hastane ve 51 birinci basamak sağlık merkezi çalışmaz durumda. Hastanelerin yüzde 70'i, birinci basamak sağlık hizmetlerinin ise sadece yüzde 30'u çalışır durumdadır. Saldırıların başlamasından bu yana sağlık merkezlerine 137 İsrail saldırısı oldu, bu saldırılarda hayatını kaybeden sağlık çalışanı sayısı 130'a yükseldi.

İsrail askeri yetkilileri 10 bin kez saldırı gerçekleştirdiklerini hiç utanmadan açıklayabiliyor.

Dünyanın en ağır baskısının uygulandığı açık hava hapishanesi olan Gazze on bin kez bombalandı. Binlerce patlama, ölüm, yaralanma, yıkılan binalar, ölen canlılar, yok olan ekosistem, bir bölgenin topyekûn yaşanamaz hale getirilmesi, bölgede yaşayanların yok edilmesi, sürülmesi, evsiz bırakılması, biz burada, şu anda bu basın açıklamasını yaparken süregiden dehşet sahneleri... Bu yüzden, tüm dünyada, İsrail bir soykırım yapmakla suçlanıyor.

Bizler, İsrail'in hemen durdurulması için tek bir saniye bile kaybetmeden harekete geçilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Tüm yurttaşları, sivil toplum kuruluşlarını, sendikaları, barış savunucuları, savaşlara, işgallere ve ırkçılığa karşı olanları, İsrail'in ABD destekli savaş suçlarıyla dolu işgaline karşı, Filistin'in özgürlüğü için birlikte, yan yana ses çıkarmaya çağırıyoruz.

Gazze için küresel direniş

Dünya İsrail'in yarattığı yıkımın sona ermesi için ayakta. Milyonlarca insan, bu işgalin hemen, pazarlıksız sona ermesini istiyor. İsveç'te, Londra'da, Glasgow'da, Paris'te, Belçika'da, Güney Afrika'da,

New York'ta, Jakarta'da, Tunus'ta, Almanya'da, Manchester'da, Avustralya'da, Pakistan'da, Japonya'da, Washington'da, Edinburgh'ta, Somali'de, Bosna'da, Kosta Rika'da, Portekiz'de, Kanada'da, Danimarka'da, Norveç'te, Mauritius adasında, Fas'ta, Mısır'da, Yemen'de, Atina'da, Barselona'da, Brezilya'da, Meksika'da, İrlanda'da, Arjantin'de, Yeni Zelanda'da, Finlandiya'da Gazze'yle dayanışma eylemleri örgütlendi.

Birçok ülkede, İsrail'i destekleyen devletler, Filistin halkıyla dayanışan savaş karşıtlarını antisemitist olmakla suçlayarak hareketleri bastırmaya, bölmeye çalışıyorlar. İklim aktivisti Greta Thunberg, Gazze halkıyla dayanıştığı için Avrupa'da istenmeyen kişi ilan edildi. Ama Greta, her zamanki cesaretiyle "İşgal altındaki topraklarda iklim adaleti olamaz!" diyerek Filistin için ses çıkarmaya devam ediyor.

Biliyoruz ki ölen Filistinliler, çocuklar, kadınlar sadece bir istatistik değil; kaybettığımız tüm insanların bir hikâyesi var. Ölen o çocukların isimleri var, hayatları vardı. Gördüğünüz bu büyük pankarta sığdırmayacağımız kadar çok... Anne karında bebekler, çocuklar aralıksız bir şekilde öldürülüyor.

Savaş suçları yargılsın!

Gelin hep birlikte Netanyahu'nun ve İsrail devlet mekanizması içinde savaş suçu işleyen herkesin savaş suçlarından yargılanması için ses çıkartalım.

9 Aralık ayrıca Uluslararası İnsan Hakları Haftası. Hiçbir insan hakkı ihlalinin unutulmayacağı ısrarla vurgulayalım. Yaşam hakkı elinden alınan çocukların, artık sesini çıkartma şansı kalmayan insanların sesi olalım. Tüm dünyada, özellikle bölgede yaşayan halklar olarak ne kadar güçlü, ne kadar etkin, ne kadar kararlı, ne kadar ısrarlı olursak o kadar iyi. İsrail'in sürekli saldırılarını durdurmak için yıllar önce ABD'nin Irak işgaline karşı çıkarken söylediğimiz o önemli mesajı bir

kez daha hatırlamamız çok önemli: "Şimdi değilse ne zaman? Biz değilsek kim?"

İsrail'le ikili anlaşmalara son!

Bir sözümüz de burada, iktidara. Türkiye bir yandan Filistin halkının yanında gibi görünürken bir yandan da İsrail'le ikili ilişkilerini, askeri ve ticari işbirliklerini sürdürüyor. Son 20 yılda Türkiye-İsrail arasındaki ticaret hacmi yüzde 530 arttı. Türkiye'nin dış ticaretinde İsrail 10. sırada. Türkiye'den şirketlerin İsrail'de enerji yatırımları var.

İsrail'le devlet düzeyinde yapılan ikili anlaşmalar hemen askıya alınsın!

Türkiye, bölgede tüm ülkelerle barışçı ve diyaloga dayalı bir ilişki kurarken, 75 yıllık işgal politikalarını durdurmak için İsrail devletinin yalnızlaştırılması, tecrit edilmesi ve savaş suçlarına cüret edecek cesareti aldığı dünya politik arenasındaki desteği ortadan kaldıracak girişimlerde bulunmalıdır. ABD'nin İsrail'e verdiği yayılmacı desteğin sorgulanmasını sağlamanın yolu, bir yandan bölgede barışçıl politikalarla öne çıkmak iken aynı zamanda ABD'nin Türkiye'deki askeri üslerinin kapatılmasıdır.

İrkçılığa taviz yok!

Bugün etkinliğimiz boyunca sık sık "ırkçılığa dur de" sloganlarını attık, atmaya da devam edeceğiz. Bunun çok önemli bir nedeni var. İsrail'e karşı çıkarken genel olarak Yahudileri, özel olarak da Türkiyeli Yahudileri suçlayan, ırkçılık yapan, antisemitist yaklaşımları benimseyenlere de artık dur demenin zamanı geldi!

İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırısına karşı duyulan haklı öfkenin, antisemitizmle hedefinden şaşırılmasına, barış isteyen kalabalıkların mücadele isteğinin ırkçı fikirlerle bölünmesine izin vermeyeceğiz!

Halkların eşit koşullardaki eşitliğinden söz eden herkesi, İsrail devletinin saldırganlığıyla Yahudileri ve Türkiyeli Yahudileri eşitlemeye çalışan yaklaşımlara karşı sessiz kalmamaya davet ediyoruz.

Gazze'de hastaneleri vurarak Filistinlilere "burada kalırsanız ölürsünüz" mesajı veren İsrail'e, savaş suçlarına karşı hep birlikte ses çıkartalım!

Soykırımı durduralım, savaş suçlarını yargılayalım!

Gazze'de ateşkes, Filistin'e özgürlük!

GAZZE İÇİN KAYBEDECEK TEK BİR SANİYEMİZ BİLE YOK

İstanbul'da Gazze için insan zinciri - Aralık 2023

Filistin'e Özgürlük Platformu olarak bizler, İsrail'in Filistin'e yönelik ve hızla bir soykırım biçimini alan işgaline karşı birleşik bir mücadele için yola çıktık.

ABD ve Londra'da dev eylemler örgütleniyor. Bu eylemlerin tüm ülkelere aynı kitlesellikle yayılması, İsrail ve ABD'nin Gazze'de çalışan katliam şebekesini durdurmak için atılacak en önemli adımdır.

Tüm ülkelerde Filistin'le dayanan insanların kalabalık eylemleri, Filistin halkının uzattığı dayanışma elini tutmak açısından çok büyük bir önem taşıyor.

Türkiye'de de milyonların savaş karşıtı öfkesine kanal olmak üzere, siyasal kutuplaşmayı aşan bir başlangıç yapmak için yola çıktık. Toplumun çok çeşitli kesimlerinden bir araya gelenlerin oluşturduğu bir platform olarak, herkesi bu girişimin aktif bir parçası olmaya çağırıyoruz.

FİLİSTİN HALKI YALNIZ DEĞİLDİR!

Filistin'e Özgürlük, Soykırma Hayır Platformu'nun eylem takvimi:

30 Aralık Cumartesi

İstanbul

"Yeni yıla Filistinli çocukları unutmadan giriyoruz" diyerek gerçekleştireceğimiz ikinci büyük eylemimizde buluşalım.

6 Ocak Cumartesi

Ankara

9 Aralık'ta İstanbul'da gerçekleştirdiğimiz İnsan Zinciri eylemini bu kez Ankara'ya taşıyoruz.

14 Ocak Pazar

İstanbul

Filistin'e Özgürlük Konseri

Yer: Kadıköy Sahne

Eylemler ve konsere dair ayrıntılı bilgi için önümüzdeki günlerde Twitter ve Instagram hesaplarımızdan yapılacak duyuruları takip edebilirsiniz:

https://twitter.com/_ozgurfilistin

<https://www.instagram.com/filistin.ozgurluk/>

FİLİSTİN'İ SAVUNMAK ANTI-SEMITİZM GEREKÇESİ YAPILAMAZ

CAN IRMAK ÖZİNANIR

İstanbul Balat'ta bulunan Or-Ahayım Musevi Hastanesi yakınında, doktor olduklarını iddia eden bir grup, kanlı önlükleriyle eylem yaptı. Eylemi yapanlar İsrail'in Gazze'ye dönük saldırısını protesto ettiklerini iddia ederken, yaptıkları ırkçı eylem devlet katında da destek gördü. Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Ahmet Selim Köroğlu sosyal medyadan yaptığı paylaşımla "İstanbul Balat Musevi Hastanesi yakınında toplanan doktorlar Gazze için nöbet tutmaya başladı. Doktorlar 'kanlı' önlükleriyle her cumartesi sessiz yürüyüş yapacak" dedi.

Bunun adı, Filistin'le dayanışma değil ırkçılıktır. İsrail, ne zaman Filistin'e saldırırsa antisemitizm yükseltilmeye çalışılıyor. Or-A-

hayim Musevi Hastanesi de Filistin bahane edilerek hedef gösteriliyor. İsrail, Filistin'deki hastaneleri hedef alırken Türkiye'deki ırkçılar da Musevi hastanesini hedef gösteriyor.

Anti-semitizm kabul edilemez

İsrail saldırganlığı baha-ne edilerek Türkiye'deki veya dünyanın başka bir yerindeki Yahudileri hedef göstermenin ırkçı olmak dışında bir açıklaması yok.

İsrail devleti ile Yahudi halkı bir ve aynı şey değildir. Tüm Yahudiler Siyonist olmadığı gibi, dünyada Siyonist politikalara karşı çıkan pek çok Yahudi bulunmaktadır. Dünyanın dört bir yanında gerçekleştirilen Filistin'le dayanışma eylemlerinde, o ülkelerde yaşayan Yahudiler de sokaklara çıktılar.

Ancak bunu yapmasalardı da bir halkı hedef göstermek, İsrail'in her yaptığından Yahudi halkını sorumlu tutmak, Yahudilerden açıklama, kınama istemek kabul edilebilir bir tutum değildir. İsrail devletinin kararlarını Yahudi halkı vermiyor ki açıklama yapmak zorunda olsunlar.

Tarihte önce pogromlara sonra soykırma maruz kalmış bir halka dönük saldırganlık, Türkiye'de ırkçılığa destek anlamına geldiği gibi İsrail'de de Siyonizm'e destek anlamına gelir.

İsrail, ırkçı temelde kurulmuş bir devlet. İsrail'i kuran Siyonist kadrolar dünyanın pek çok yerine dağılmış olan Yahudilere, Yahudilerin asla kabul görmeyeceği propagandası yapıyor ve Filistin'e göçerek "insansız toprak-

lar" üzerinde bağımsız bir Yahudi devleti kurmasını salık veriyorlardı. Yahudiler arasında bu fikirler başlangıçta pek rağbet görmedi, ta ki Avrupa'da insanlık tarihinin en korkunç eylemlerinden biri olan soykırım (Holocaust) Yahudileri hedefe alana kadar.

Dolayısıyla Siyonizm ile anti-semitizm birbirlerine karşı gibi görünseler de aslında birbirini besleyen ideolojilerdir.

İrkçılığın gizlemeye çalıştığı

Türkiye'de Filistin'le dayanışma göstermek isteyenlerin önünde ikili bir görev var: Bir yandan İsrail'in saldırganlığına dikkat çekirken bir yandan da anti-semitizme karşı mücadele etmek çok önemli.

İrkçılar, İsrail'le hiçbir ilgisi bulunmayan Yahudileri nefret objesi hâline getirirken İsrail'in gerçek dostlarını ise gizliyor. Herkes biliyor ki Türkiye ile İsrail arasında ticari, askeri ve diplomatik ilişkiler devam ediyor. Hükümet bir yandan Filistin'in yanındaymış gibi yaparken asıl dostu olan İsrail'le çıkar temelli bir ilişkiyi sürdürüyor. Bu ilişkinin "çıkar temelli" olduğu bizzat Dışişleri Bakanlığı'nın internet sitesinde yazıyor.

Bizim çıkarımız ise ezilenlerin birliğinde yatıyor. İsrail saldırıları karşısında Filistin halkının, anti-semitistler karşısında Türkiye Yahudilerin yanındayız ve Türkiye'nin İsrail'le ikili anlaşmalara son vermesi için mücadele etmeye devam edeceğiz.

"LGBTİ+'LARIN VAROLUŞ MÜCADELESİNE AKTİF DİSTEK VERMEYE DAVET EDİYORUZ"

Istanbul'da Onur Yürüyüşü - Haziran 2023

2023 yılı LGBTİ+ mücadelesini Ankara Gökkuşluğu Aileleri Derneği YK üyesi Atilla Dirim ile konuştuk.

Sosyalist İşçi: 2023 yılı LGBTİ+'lar açısından nasıl geçti?

Atilla Dirim: Çok iç açıcı geçtiği söylene-
mez. Biliyorsunuz ilkbaharda genel seçim-
ler yapıldı. Bütün seçim sürecinde iktidar
partilerinin hedefinde LGBTİ+'lar vardı.
Toplumu cinsiyetsizleştirmekten tutun da
aile kurumuna zarar vermeye kadar, LG-
BTİ+'lar pek çok suçlama ve hedef göster-
meye maruz kaldı. İktidar partilerinin bas-
kısına muhalefet partileri de boyun eğdi ve
onlardan da LGBTİ+'ların varoluş hakkına
dair neredeyse hiçbir şey duyamadık, hatta
bırakın bunu duymayı, LGBTİ+ kısaltması-
nı bile dile getirmekten kaçındılar.

Bu şartlar altında da fobik söylem ve itham-
lar zirve yaptı. Hatta Erdoğan'ın seçim so-

nuçlarının açıklanmasıyla birlikte yaptığı
ilk konuşma bile LGBTİ+'ları hedef alıyo-
rdu.

Seçim sonucu moral bozucu oldu mu?

Oldu elbette. Muhalefet partilerinin LG-
BTİ+ konusuna mesafeli yaklaşımlarına
rağmen, yine de bir değişimin iyi olacağı
görüşü hâkimdi. Bunun olmaması, genel
olarak moral bozukluğuna yol açtı. Ancak
bunun fazla uzun sürmediğini söyleyebi-
lirim. Sonuçta hayat ve mücadele devam
ediyor.

**Onur yürüyüşünün yasaklanması, Büyük
Aile Yürüyüşü adı altında yapılan nefret
yürüyüşleri hakkında ne dersiniz?**

Bunlar zaten son yıllardır artık "alıştı-
mız" şeyler. Onur yürüyüşleri yanılmıyor-
sam yedi yıldır izinli olarak yapılamıyor.
Anayasada yer alan toplanma özgürlüğü

hakkını kullanmak isteyen LGBTİ+'lar, bu
sene de şiddet kullanılarak gözaltına alın-
dı ve bir kısmının hakkında dava açıldı.
Keza Büyük Aile Yürüyüşü denilen nefret
yürüyüşleri geçen sene de çeşitli illerde ya-
pılmıştı. İktidar, bu yürüyüşlere istediği ka-
tılımı sağlayamadı. İktidar partilerinin ve
sağcı/fobik örgütlerin militanları dışında
kimse bunlara ilgi göstermedi. Bu, toplu-
mun LGBTİ+ konusuna sağduyulu yaklaştı-
ğını gösteriyor ama yine de bu kadar büyük
bir nefret propagandasının elbette etkileri
olacaktır. Bunu göz ardı etmemek gerekir.

**Yeni yılda LGBTİ+'larla ilgili anayasa de-
ğişikliği gündeme gelebilir.**

Evet, bu daha önce de gündeme gelmiş-
ti. Anayasa'nın 41. maddesinde yer alan
"Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler
arasında eşitliğe dayanır" ibaresi, eşcinsel
evliliklere da kapı araladığı düşüncesiyle

değiştirilmeye çalışılıyor. Seçim sürecin-
de fobik radikal partilere verilen sözler de
anayasa değişikliği yapılmasını içeriyor.
Bunun kapsamının ne olacağı, nelerin de-
ğiştirileceği veya ekleneceği henüz belirsiz.

**LGBTİ+ ebeveynlerinin örgütlendiği bir
derneğin üyesisiniz. Bütün bunlara karşı
ne yapmayı düşünüyorsunuz?**

Biz LGBTİ+ ebeveynleri giderek daha fazla
örgütleniyoruz. İki ana çalışma alanımız
var: Bunların ilki, çocukları LGBTİ+ olarak
açılan ebeveynleri desteklemek ve güçlen-
dirmek. İkincisi de toplumdaki LGBTİ+ far-
kındalığını artırmak.

Biz her zaman çocuklarımızın yanındayız,
onların mücadelesine destek olmaya çalış-
ıyoruz. Temel hak ve özgürlüklere inanan
herkesi, LGBTİ+'ların varoluş mücadelesi-
ne aktif destek vermeye davet ediyoruz.

HAYATIMIZA SAHİP ÇIKIYORUZ

Kadın şiddetle mücadele gününde İstanbul - Kasım 2023

DİLA AK

2023 yılı, getirdiği zorluklarla beraber dünyanın dört bir yanında mücadele dolu bir yıl olarak pek çok tarihi an yaşamamıza sebep oldu. Dünyanın nerede yaşadığından bağımsız olarak bu anların bazıları bizlere umut verirken, bazıları ise büyük acı ve öfke getirdi.

Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu'nun yayınladığı "1 Ocak-31 Ekim 2023/Kadın Cinayetleri" raporuna göre, bu tarihler arasında 350 kadın, erkekler tarafından katledildi. Bunların 112'si ilişki yaşadığı, 55'i boşanma ya da ayrılma aşamasında olduğu, 39'u aile içindeki, 10'u kızının/kardeşinin ya da annesinin bağlantılı olduğu, 23'ü tanıdığı bir erkek tarafından öldürülürken, 4'ünün kimliği belirlenememiş, 107'si ise şüpheli ölüm olarak kayıtlara geçmişti.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu "2023 Kasım Ayı Raporu"na göre ise, Kasım ayında 33 kadın cinayeti ve 24 şüpheli kadın ölümü kayıtlara geçti. Kasım ayında kadınların yüzde 42'si evli olduğu erkek tarafından öldürüldü, öldürülen

kadınların yüzde 70'i evlerinde öldürülmüştü.

Aşırı sağın kadın düşmanlığı

Kadın hareketi açısından 2023'ü değerlendirirken, sadece Türkiye'de değil dünyada aşırı sağ partilerin yükselişi gibi başat bir faktörü atlamayız: Bu durum beraberinde kadınların (ve elbette ki aynı zamanda LGBTİ+'ların) hayatlarını ve haklarını tehdit etmeyi, baskılamayı ve tüm bunları görmezden gelmeyi de getirdi.

Almanya (Alternatif -AfD- Partisi), Fransa (Marine Le Pen), İsveç (İsveç Demokratlar Partisi - SD), Avusturya (Avusturya Özgürlük Partisi - FPÖ), Hollanda (Özgürlük Partisi - PVV), Danimarka (Danimarka Halk Partisi - DF), İtalya (İtalya'nın Kardeşleri - Fdi & Kuzey Ligi - LN & Forza Italia - FI), Norveç (Sağ Parti - H & İlerleme Partisi - FrP) gibi ülkelerde yükselişe geçen ve hatta bazı yerlerde şu ana kadar aldıkları en yüksek oya ulaşmış olan sağ partiler, göçmen karşıtıları, kadın ve LGBTİ+ düşmanlıkları, aile kavramı etrafında kenetlenmiş olmaları ve vatan vurgusu yapmaları ile çok büyük

benzerlikler gösteriyorlar. Kürtaj karşıtıları, kadını sadece anneliği üzerinden tanımlamaları ve aileyi yücelterek anneyi kutsallaştırmaları, kadını daha çok eve layık görmeleri gibi politikalarıyla, kadın hareketinin, bugüne kadar bin bir baskıya ve zorluğa rağmen, yıllarca verdikleri mücadeleler sonucunda elde ettikleri kazanımlarının önünde büyük bir engel oluşturuyorlar.

Fakat onlara karşı müthiş bir mücadele yürütülüyor. Türkiye'de ve dünyanın pek çok yerinde kadın hareketi sokaklardan elini hiç çekmedi. Olanca gücüyle dayanıştı, ilham oldu, kazandı ya da kazanıma gidecek uzun süreçteki yolda, sokakları doldurarak isyan bayraklarını açtı.

Kadınlar aralıksız mücadele etti

İstanbul Sözleşmesi'ni 1 Şubat 2018'de uygulamaya başlamış olan Almanya, sığınmacı ve göçmen kadınlara istinaden 2 maddeye çekince koymuştu. Almanya Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock, kadınların mücadelesi sonucunda, ocak ayının sonunda yaptığı açıklama ile,

Şubat 2023 itibarıyla, koyulan çekinceleri kaldırarak İstanbul Sözleşmesi'ni tam olarak uygulayacaklarının duyurusunu yaptı.

İspanya, regl iznine dair yasal bir düzenleme getiren ilk Avrupa ülkesi oldu ve bu adımıyla diğer ülkelerdeki pek çok kadına ilham verdi. Düzenlemeye göre, 3 güne kadar regl izni alınabilirken, doktor değerlendirmesi ile bu izin 5 güne kadar çıkartılabilir ve bu ücretli regl izni sosyal güvenlik hizmeti tarafından karşılanıyor. Regl ürünlerinin okullar ve hapishanelerden ücretsiz edinilebilmesine ek olarak, yasa aynı zamanda 16 ve 17 yaşındaki kurtaj hakkından aile izni gerekmeden yararlanılabileceğini de sağlıyor. Son olarak, 16 yaşından büyük olanların tıbbi gözetim şartı aranmaksızın cinsiyet değiştirme hakkını da güvence altına alıyor.

Benzer bir değişim Meksika'da da gerçekleşti; ülkede kürtajın federal suç olmaktan çıkarıldığı duyuruldu.

Avrupa Birliği ise, kadın ve erkek arasındaki ücret ayrımcılığını ortadan kaldırabilmek amacıyla üye ülkelerdeki kurumlara şef-

faflık zorunluluğu getirdi. Artık AB ülkeleri bu düzenlemeleri ulusal yasalarına dahil etmek zorunda. Ayrıca AB tarafından, cinsel şiddet faillerine yaptırım uygulanmaya başlanacak; kara listeye alınacak olan cinsel şiddet faillerine seyahat ve ticaret yasağı getirilecek.

Kadınlardan Filistin için ses

İşgalci İsrail Devleti'nin Filistin halkına yönelik katliamı dünyanın pek çok yerinden seslerin yükselmesine sebep oldu.

Abluka altına alınan hastane/okul/ev gibi kamusal alanların bombalanması ve sivillere yönelik soykırımın giderek yükselmesi sonucunda bu katliamın son bulması için dünyanın pek çok yerinde insanlar sokaklara döktü, eylemler düzenledi. Dünyayla birlikte Türkiye halkları da Filistinlilerle dayanışma gösterdiler: 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde Mecidiyeköy'de sokağa çıkan Türkiye'deki kadınlar Filistin halkını unutmadı ve bir kez daha savaşın son bulmasına yönelik taleplerini haykırdı.

2023'TE TÜRK USULÜ BAŞKANLIK REJİMİNİN KARNESİ:

DEPREM, İRKÇILIK, SEÇİM YALANLARI, YOKSULLUK, DOĞAYA VE ÖZGÜRLÜKLERE SALDIRI

Akbelen Ormanı'nı savunan İki köylüler- Temmuz 2023

Geçtiğimiz yıl Türkiye'de altı öge belirleyici oldu. İlki, Şubat ayında Maraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçelerinde arka arkaya yaşanan ve bir felakete dönüşen iki deprem. Neredeyse tüm yıla yayılan 14 Mayıs-28 Mayıs seçim süreci ile ona dair tartışmalar da ikinci ögeydi. Önemli bir olay da yılın yine tümüne yayılan hukuk skandalları ve yargının bir yıldırma aracı olarak kullanıldığını gösteren olgular oldu. Bu aynı zamanda iktidarın otoriter eğilimlerinin dozunu artırdığının da göstergesiydi. Yıl boyunca LGBTİ+'ların düşmanlaştırılmadığı tek bir gün geçmedi. Yıla damgasını vuran asli sorunsal toplumun büyük çoğunluğunu ezen yoksulluk oldu.

Bitirmekte olduğumuz yıl, iktidarın ekosisteme yönelmiş ağır saldırılarıyla da belirlendi. Orman katliamı, zeytinliklerin yok edilmesi ve Akbelen'de direnen köylülere saldırılar gündemin merkezine oturdu. Ama 2023 Türkiye'de aynı zamanda yoksulluğa, ırkçılığa, göçmen düşmanlığına, ekosisteme yönelik saldırılara ve özgürlüklerimiz üzerindeki baskılara karşı verilen mücadelelerin de yılıydı.

Felaketin boyutları

20 Şubat'ta çok uğursuz bir sabaha uyandık. Maraş'ın Pazarcık ilçesinde saat 04.17'de 7,7 büyüklüğünde bir deprem meydana

geldi. Ülke daha tam olarak durumun ağırlığını fark edememişken, öğleden sonra yine Maraş'ın Elbistan ilçesinde, bu kez de 7,6 büyüklüğünde yeni bir deprem daha meydana geldi. 1999 depreminden 3,9 kat büyük olduğu söylenen depremler 11 ilde ve hatta Suriye, Irak, Kıbrıs'ta dahi hissedildi.

İki büyük deprem ve binlerce artçı yaşandıktan sonra, artık kurtarma faaliyetlerine son verildiği açıklandığı sırada, yani Maraş merkezli depremlerden 15 gün sonra bu kez de Hatay merkezli 6,5 ve 5,8 büyüklüğünde iki yeni deprem daha oldu. İlk 2 gün içerisinde gerçekleşen 100'den fazla artçı depremin üç tanesinin büyüklüğü 6'nın üzerindeydi.

Depremlerde resmi ölü sayısı 50.090 olarak tespit edildi ve bu ölümlerin neredeyse yarısı Hatay'da yaşandı, ancak cesetleri dahi bulunamayan binlerce kişi de kayıp olarak kayıtlara geçti. 164 bin 321 bina yıkık, acil yıkılacak ve ağır hasarlı olarak tespit edildi. Yıkılan bina sayısı da 35 bin 355 olarak açıklandı. 7.340 kişi de enkazlardan kurtarıldı. Ölenler arasında 7 bin Suriyeli göçmen de bulunuyordu.

Deprem günlerinde ırkçılık

Yoğun bir ırkçı saldırıya ve ayrımcılığa maruz kalan göçmenlerin 50 bin kadarı Suriye'ye göç etmek

zorunda bırakıldı.

Suriye'de de depremin etkileri son derece yıkıcı oldu. Birçok şehirde onlarca bina yıkıldı, ölü sayısı 6.800 olarak açıklandı.

Nerede bu devlet!

Afet sonrası altın saatler olarak bilinen ilk 72 saat içinde inanılmaz bir koordinasyonsuzluk krizi yaşandı. İlk gün neredeyse hiçbir kurtarma ekibi bölgeye ulaşamadı, ulaşanlar ise AFAD'ın onları koordine edememesi nedeniyle kurtarma çalışmalarına başlayamadı.

Daha sonra Erdoğan ilk günlerde yardım ulaştırılmadığını itiraf eden bir konuşma yaptı ve şöyle dedi: "Sarsıntılarını yıkıcı etkisi, olumsuz hava nedeniyle ilk birkaç gün Adıyaman'da arzu ettiğimiz etkinlikte çalışma yürütemedik. Bunun için helallik istiyorum."

Sadece yardım ulaştırılmamak değildi sorun, halka eziyet etmek dışında bir hazırlığı olmayanlar ekolojik bir felakete de tetiklemişti. Sultansuyu barajı ve Malatya'nın Sürgü Barajı'nda çatlaklar meydana geldi. Hatay'da afet sonrası ortaya çıkan atıkların ve enkaz yıkıntılarının Türkiye'deki biyolojik çeşitlilik için önemli bir sülak alan olan Milleyha Kuş Cenneti'ne deşarj edildiği görüldü. Enkazlar birçok yerde zeytinlik alanlara veya kentlerin çok yakınına boşaltıldı. Enkaz kaldırma

çalışmalarında asbest tehlikesine hiç dikkat edilmedi. Greenpeace Akdeniz'in yaptığı hava kirliliği ölçümlerinde, enkaz çalışmalarını sebebiyle, deprem bölgelerindeki hava kirliliğinin Dünya Sağlık Örgütü sınırlarının 5 katından fazla olduğu ortaya çıktı.

Afet değil cinayet, yönetim değil vurdumduymazlık

Hatay Üniversitesi Öğretim Üyesi Ali Utku Şahin'in 2020 yılında yazdığı raporda Hatay'a yönelik uyarılarda bulunmuş olduğu ortaya çıktı: 52 bin bina yıkılacak, 30 bin can kaybı yaşanacak. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ise gaf demenin dahi yumuşak kaçtığı bir açıklama yaparak "Bizim hazırlığımız İstanbul depremineydi" dedi.

Depremin bu kadar hızla büyük bir afete dönüşmesinin nedeni, Türkiye kapitalizminin ve 20 küsur yıldır bu kapitalizmi yöneten AKP iktidarının kâr dışında hiçbir şeyi düşünmeyen, kural tanımaz yapısıdır.

Bu kadar insan, bu kadar canlı deprem nedeniyle değil; depremin yerine rantı, kârı, sermayeyi umursayan rejim mimarisi nedeniyle yaşamını kaybetti.

Büyük bir dayanışma dalgası

Bir avukat, Maraş merkezli depremlerdeki can kayıplarında sorumluluğu bulunduğu iddiasıyla

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile birçok yönetici hakkında suç duyurusunda bulundu. Ekoloji örgütleri ve çeşitli örgütler de ihmali olan kamu görevlileri hakkında suç duyurusunda bulundular.

Depremlerin ardından ara verilen Süper Lig'de maçlar, tribünlerden yükselen "hükümet istifa" sloganlarıyla başladı.

Hem tek tek insanlar hem de sendikalar, sol gruplar, mahalle inisiyatifleri geniş bir seferberlik başlattılar. Dayanışma çok büyüktü. Dayanışmanın gücü, cezaevlerinde bile kendisini hissettirmişti. Gezi davasından haksız bir şekilde tutuklu bulunan Osman Kavala şu açıklamayı yaptı: "Yaşadığımız devasa felaketten sonra gelişen büyük sivil dayanışmanın, kardeşlik ruhuyla birlikte, eşit yurttaşlık anlayışının yaygınlaşmasına, insan hayatı ve insan haklarına yönelik duyarlılığın güçlenmesine büyük katkı sağlayacağına inanıyorum. Depremde kardeşlerinin acılarını paylaşmak ve hafifletmek için seferber olan tüm dayanışma gönüllülerine başarılar diliyorum. Onların arasında olamamaktan büyük üzüntü duyuyorum."

Fakat dayanışma dalgası çok büyük olmasına rağmen, iktidardan hesap soracak politik bir liderliğin eksikliği nedeniyle bir süre sonra sönümlendi. İktidarın baskıcı politikaları, sınıf hareketinin

bölünmüşlüğü ve sendikaların cansızlığı dışında deprem günlerinde oluşan devasa öfkenin sokaklarda aktif bir mücadeleye dönüştürülmesinin önündeki bir engel de muhalefetin hemen tüm kesimlerinin her sorunun çözümünü seçimlere ertelemeseydi.

Kısa süre sonra seçimlerin çantada keklik olmadığı da ortaya çıkacaktı. Seçim ertelemeceliği, iktidarın seçimleri kazanmasındaki ana etkenlerden birisi haline geldi.

14 Mayıs seçimleri: 'Sağa karşı sağcı muhalefet' kaybetti

İktidarın tüm siyasi alanı içindeki figürlerle birlikte sağa çektiği koşullarda işlemeye başlayan seçim takvimi üç ayrı muhalefet anlayışının açığa çıkmasına neden olmuştu. İlki 6'lı Masa'ydı ve 6'lı Masa'nın olumlu bulunmasının nedeni de mevcut iktidar yapısının sağcı aşırılıklarını olağanlaştırmış ve tüm siyasi alanı cenderesi altına almış olmasıydı.

Küçük bir normalleşme vurgusu büyük umutlar doğurabiliyor. Bu açıdan da, aşırı sağcı bir iktidar ittifakına karşı bir dizi "demokratik" adımı atacağını vaat eden bir başka merkez ittifakın vaatleriyle karşı karşıyaydık. Fakat politik bir sürecin platformu olan 6'lı Masa, aslında sadece Erdoğan karşıtlığında anlaşabiliyordu. Onun dışındaki hemen her ciddi siyasi başlıkta bölünme eğiliminde olan sağcı bir zemindi.

Elinizdeki gazete ısrarla "Seçim, seçimlere ertelenemeyecek kadar önemlidir. Seçimleri kazanmak istiyorsan, mücadele etmek, mücadeleyi kazanmak zorundasın" diyordu. İktidar bloku Kemalizm ve devletin kadim geleneklerini taşıyan, ittihatçı eğilimlerin, derin eğilimlerin bir ittifakıyken muhalefette Kemalist, milliyetçi, sol Kemalist ya da ulusalcı fikirlerin hegemonya kurması çok tehlikeli bir eğilimin yaygınlaşması anlamına geliyordu. Bir yandan her sorun aslolarak seçimlere ertelenmişken, öte yandan milliyetçi fikirler muhalif saflarda daha da olağanlaşabiliyordu.

İktidarı sadece sandığa endekslenmiş bir çabayla yenebileceğini düşünmek ve bu nedenle sokağa çıkmanın, kitleselleşmenin imkânlarını sürekli es geçip toplumsal

öfkenin örgütlenmesine yardımcı olmak yerine set çekmek sandık mağlubiyetinin kapısını aralayan asıl etmen oldu. Sık sık vurguladığımız gibi, Trump'ı yenen, sandıktaki Biden değil, sokaktaki Siyah Hayatlar Önemlidir hareketiydi. Milyonlarca insan bu harekete katıldı. Bolsonaro'yu yenen ise ülkedeki tüm ezilenlerin mücadelesiydi. Türkiye'de milyonlarca insanı içine katabilecek, örgütlenme sürecinin aktif bir parçası hâline getirebilecek, çok somut isteklerle örgütlenecek ve hiçbir emek örgütünün, derneğin, partinin dışında kalamayacağı bir hareket Erdoğan iktidarının milyonlarla yüzleşmesini sağlayabilirdi. Ankara'da milyonların gövde gösterisi yaptığı bir hareket, seçimi garanti altına almanın da biricik yoluydu.

Yine de 14 Mayıs seçimleri, muhalefetin tüm beceriksizliğine rağmen, AKP'nin kazanmış gibi görünürken kaybetmesiyle sonuçlandı: 2018'e kıyasla 75 ilde oy kaybettiler. Orta Anadolu'daki kayıp ise çok büyüktü ve çoğu bölgede 2002'nin bile gerisinde kaldı.

Sosyalist İşçi'deki seçim analizlerinde vurgulamış olduğumuz gibi, AKP, seçmeni olan yüzde 60-70'lik ücretli emekçiler kitlesini yine seçmeni olan yüzde 20'lik sermaye sahipleri kitlesi adına sömürmeye ikna eden bir partidir. Devlet açısından bulunmaz Hint kumaşı gibi muamele görmesinin nedeni de bu. Erdoğan bu ikna adımını özellikle Türk usulü başkanlık rejimiyle beraber istikrar ve güvenlik anlatısı üzerine inşa etti. İstikrar aklı gelen her alanı kapsıyor: Ücretler, aile, devlet, ordu, sosyal yardımlar, terör ve elbette ekonomi. İkinci turda Erdoğan'a oy verenler tüm bu alanlarda istikrar anlatısını kabullendikleri için, bir değişime direndikleri için, muhalefet değişim için bu emekçileri ikna etme potansiyeli taşımadığı için ve bir hareketin sarsıcı kitlesel etkisi milyonlarca insana, Erdoğan'ın anlattığının tam tersine istikrarsızlığın ve yoksulluğun mimarı olduğunu göstermediği için oy verdi.

Seçimleri çantada keklik gören tüm muhalefet, seçim sonuçlarının ardından derin bir bunalıma girdi. CHP karıştı, İYİP hâlâ iç kargaşa içerisinde. İrili ufaklı sol örgütler, Kürt siyasi hareketi ağır bir mağlubiyet

duygusunu ve beraberinde politik ve örgütsel bir krizi aynı anda yaşamaya başladı.

Bu durum iktidarın yıllardır pervasızca gerçekleştirdiği bir dizi alandaki saldırılarında daha rahat hissetmesine neden oldu. Seçimin en büyük kaybedeni AKP, muhalefet krizinin arkasına saklanmayı başardı.

Hukuka veda

Türk usulü başkanlık rejimi hepimizin bildiği gibi OHAL rejiminin teorize edilmiş halinden başka bir şey değil. Bunun iki vahim örneği Gezi davası, Kobanê davası ve Anayasa Mahkemesi'nin başına gelenlerdi!

2013 Gezi Parkı eylemleri ile ilgili beraat kararının bozulmasıyla tekrar açılan ve Osman Kavala'nın da aralarında bulunduğu 17 sanığın yargılandığı davada, 2022 yılının Nisan ayında bir karar açıklandı. Mahkeme Osman Kavala'ya ağırlaştırılmış müebbet cezası verdi. Mücella Yapıcı, Çiğdem Mater, Hakan Altınay, Can Atalay, Mine Özerden, Yiğit Ali Ekmekçi, Tayfun Kahraman için de 18'er yıl hapis cezası verildi. Bu yılın Eylül ayında ise Osman Kavala ile hükümeti devirmeye teşebbüse yardım suçundan 18 yıl hapis cezasına çarptırılan TİP Hatay milletvekili Can Atalay, Tayfun Kahraman, Mine Özerden ve Çiğdem Mater'in cezaları onandı.

Hiçbir delil olmadan sürdürülen bu dava tam bir intikam gösterisine dönüştü. Milyonlarca insanın katıldığı Gezi eylemleri darbecilik olarak kodlandı.

Gezi ile ilgili, arkadaşlarımıza yönelik bu aşırılaştırılmış yerli-milli zihinsel çarpıklığın ürünü olan suçlamaların ana sorunu hiçbir delile dayandırılmamasıdır. Karşı karşıya olduğumuz olgu, hukuki bir karar değil siyasi intikamcılıktır.

Gezi'yi hafızalardan silme isteği

Kavala'nın müebbet hapis cezası; Gezi direnişinin özgürlükçü, kitlesel, yaratıcı ve kendiliğinden niteliğinin yerine resmi bir tarih anlatısının, devletin bakış açısını sunan bir Gezi tanımının hâkim hale getirilmesidir. Bu resmi Gezi anlatısının en tehlikeli yanı, kitle eylemlerinin birkaç finansör, küresel bazı gizli figürler ve bunların kullandığı bazı isimlerle örgütlenebilecek bir şey ol-

duğu vurgusudur. Mevcut iktidar bloğunun inşası da kitle eylemlerinin darbecilikle eş tutulmaya başlandığı bir komploculukla, milyonlarca insanın birkaç karanlık ve paralı şahıs tarafından harekete geçirilebileceğini vaaz eden, kitleleri güdülen sürüler olarak algılayan yaklaşım ile resmileştirilmiştir. Zira Kavala'ya müebbet hapis vermek; ağaçları korumak için, demokrasi ve özgürlükler için Gezi'ye koşan milyonlarca insana "kandırıldın" mesajı vermektir. Gezi'de günlerce sabahlayan gençlere, birkaç kirli odağın oyununa geldiniz, demektir. Kitlelerin, siyasetin belirlendiği ve karar alıcının cirit attığı bir sahada işi yok demektir.

Siyasal intikamcılığın hukuku kullanarak iş yaptığı bir diğer örnek de Kobanê davasıydı. Kobanê davasına konu olan eylemlerde ölenlerin yüzde 99'u HDP üyeleri olduğu halde, HDP yöneticileri bu ölümlerin sorumlusu olmakla itham ediliyor, eline silah almamış insanlar terör örgütü üyesi olmaktan yargılanıyor.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Türkiye'nin hem Osman Kavala hem de Selahattin Demirtaş hakkındaki AIHM kararlarının uygulanmasını zorunlu kılan maddeleri ihlal ettiğini ve yükümlülüklerini yerine getirmedikçe karara bağladı.

AYM'yi değil demokrasinin kırıntısını savunmak

Hukuk nasıl siyasetin doğrudan bir aracına dönüştürülebilir sorusunun yanıtı ise yılın sonlarına doğru AYM'nin hedef tahtasına oturtulmasında görüldü.

Hatay'dan Milletvekili seçilen Can Atalay'ın dokunulmazlığına rağmen hapiste tutulması AYM Genel Kurulu'nda oy çokluğuyla hak ihlali olarak değerlendirildi. Ve çok garip bir gelişme yaşandı. Yargıtay AYM kararını tanımadığı gibi "hak ihlali" kararı veren hakimler hakkında suç duyurusunda bulundu. Anayasaya göre en üst yargı organı olan ve aldığı kararların mutlak uygulanması gereken Anayasa Mahkemesi'nin üyeleri Yargıtay tarafından suçlandı.

AYM'ye yönelik yıpratma, korkutma ve yıldırma kampanyasının iki yönü olduğunu kavramak önemlidir. Bunların ilki, yeni bir tarih yazma girişimi nedeniyle buna ihtiyaç

Gezi tutsaklarından Çiğdem Mater ve Osman Kavala

duyulması. Diğerleri ise iktidarın şimdiki ve gelecekteki ihtiyaçları açısından, AYM'nin elinden bazı "kozların" alınmasının bir zorunluluk haline gelmiş olması.

2023 sayısız hukuksal skandalla tamamlanırken, eş zamanlı olarak yoksulluk da nüfusun ezici çoğunluğunu pençesine alıyordu.

Fakirden alıp zengine verdiler

Tüm AKP iktidarları fakirden alıp zengin kasasına aktarma konusunda uzman sayılır. Ama Türk usulü başkanlık süresince tanık olduklarımız öncelikle kıyaslanabilecek gibi değildi.

DİSK'in araştırmasına göre, İşsizlik Sigortası Fonu (İSF) patronlara destek fonuna dönüştü. 2022'de işçilere yapılan ödemeler işsizlik sigortası fonu giderlerinin yalnızca yüzde 22,1'ini oluşturmuş, yüzde 76,1'i ise patronlara aktarılmıştır.

Başkanlık dönemi öncesinde milli gelir içinde emeğin payı yüzde 35,3 iken 2022'de yüzde 25,2'ye geriledi. Buna karşılık milli gelir içinde sermayenin payı başkanlık rejimi öncesi yüzde 48 iken 2022'de yüzde 56,7'ye yükseldi.

2005 yılında asgari ücret, ortalama ücretin yüzde 46'sı iken 2020'de yüzde 60'ına çıktı. 2002'de en düşük emekli aylığı asgari ücretin yüzde 40 üzerindeyken, 2023 Nisan'da asgari ücretin yüzde 88'ine (asgari ücretin altına) geriledi.

AKP'nin iktidara geldiği Aralık 2002'de yüzde 29,7 olan enflasyon Nisan 2023'te yüzde 43,6 oldu.

SSK'lıların alt sınır aylığı 1999 öncesinde yüzde 70 iken 5510 sayılı Yasa ile emekli aylıklarının sınırları yüzde 35-40 oranına geriledi.

Asgari ücret pazarlıklarının yapılmaya başlandığı bu günlerde şunu unutmamakta fayda var: 2023'ün son ayında yapılan araştırmalara göre, açlık sınırı 14.026 TL'ye, yoksulluk sınırı 45.687 TL'ye yükseldi.

Milyonlarca insanın açlık sınırının altında maaş aldığı, kaynakların dolaylı vergiler, vergi afları, zamlar gibi araçlarla doğrudan sermayeye aktarıldığı 2023 yılında yoksulluğa ve açlığa karşı örgütlü mücadelenin ve sendikaların hızla harekete geçmesinin önemi bir kez daha ortaya çıktı.

Ekosisteme savaş açan bir iktidar

2023 yılı boyunca, rejim sanki ekosisteme savaş açmış gibi bir durumla karşı karşıyaydık. Akbelen'de ve Hatay Dikmece'de yaşananlar bu sürecin bir özeti gibiydi. Temmuz ayının son haftasında Limak Holding'e ait termik santral için açık linyit alanı genişletme izni kapsamında Akbelen ormanında ağaç katliamı başlatıldı, dört yıldır ormanı savunan köylüler ve aktivistler bölgeye akın etti. Jandarma ise şirketin yanında yer alarak yaşam savunucularına sert müdahalelerde bulundu. Akbelen ile aynı günlerde Hatay'daki köylüler de zeytinlikleri için direnişe başladı, çünkü jandarma eşliğindeki iş makineleri Hatay'ın Dikmece Köyü'ndeki tarım arazileri ve zeytinlikler üzerine yapılmak istenen dep-

rem konutları için bir çalışma başlatmıştı. Ağustos ayı boyunca Akbelen köylüleri ve yaşam savunucuları toprağın traşlanması, maden ocağının açılmasına karşı mücadelelerine devam etti.

Akbelen'le birlikte Türkiye'de madencilik izni verilen alanlar meselesi bir kez daha gündemin ilk sıralarına yükseldi. Yalnızca 2022 yılında 20 bin 615 hektar orman alanının amacı dışında kullanımına izin verildiği ortaya çıktı. 2012-2022 döneminde 109,804 hektar büyüklüğündeki ormanlık alan için madencilik izni verilmişti. "Enerji İzinleri" adı altında, ormanlık alanlarda ama ormancılık dışı faaliyetler yürütmek için başlatılan bu girişimlerin türlerine göre dağılımı ise şöyle: Nükleer Enerji Santrali, 1,002 hektar; Petrol Arama, 983 hektar; Enerji İletim Hatları, 82 bin 217 hektar; Hidroelektrik Santrali, 11 bin 23 hektar; Petrol İşletme, 66 hektar.

Maden patronlarının, petrol ve enerji şirketlerinin sözcülüğünü yapan iktidar ise ormanlarını, derelerini, göllerini, yaşadıkları yerleri, evlerini korumak için direnen insanları yıl boyunca marjinallikle suçlamakla meşguldü.

Direnmek ve Erdoğan'ın yenilebileceğini anlatmak

Erdoğan'ın yenilebileceğini anlatmak, Türkiye'de kapitalizmin aşılabilir bir sistem olduğuna dair giderek yaygınlaşan inançla mücadele etmek açısından da önemli. Erdoğan'a karşı mücadele kapitalizmden, kapitalizme karşı mücadele de Erdoğan'dan ayıramaz durumda.

Seçim yenilgisi, iki yıla yakın bir süre estirilen parlamenterist rüzgâr, Erdoğan'ın başkan seçilmesiyle birlikte ağır bir moral bozukluğuna yol açarken gerçeklerin de hızla unutulmasına neden oldu. Oysa Erdoğan, muhalefetsiz tek otoriter lider olmasına rağmen büyük zorluklarla karşı karşıya. Ekonomi, Kürt sorunu ve Kürt halkının talepleri, rejimde yaşanan çürümenin etkileri, iklim krizinin şiddeti, emperyalist kamp-lar arasında sıkışıp her iki kampa da göz kırpması, Suriye sorunu, yoksulluk, düğüm düğüm olmuş (ve bizzat iktidarın belirleyici olduğu) yargı krizleri, dış sermaye ihtiyacını karşılama yeteneğinden yoksunluk... bu liste uzatılabilir.

Üstelik tüm baskı koşullarına rağmen ırkçılığa, milliyetçiliğe karşı çıkanlar, göçmenlerle dayanışmak için canını dişine takanlar, iklim krizine ve ekolojik yıkıma direnen on binlerce insan, hakları için mücadele eden kadınlar, özgürlükleri için ses çıkarmaktan vazgeçmeyen Kürtler, cezaevlerinde haksız yere tutulan binlerce insan hakları aktivisti, sokak hayvanlarının hakları için mücadele edenler, hepimiz 2023 yılı boyunca direnmeye devam ettik. Sendikaların hantallığına rağmen direnen işçiler 2023 yılı boyunca zaman zaman ses getiren eylemler, direnişler örgütlediler.

2024 yılının, açlığa, yoksulluğa ve haksızlığa karşı birleşenlerin, "özgürlük işçilerle gelecek!" diyenlerin seslerinin daha gür çıkacağı bir mücadele dönemi olacağına inanıyoruz.

BİR KURYE CİNAYETİ VE ARKASINDAKİ GERÇEKLER

Karda, kışta, aşırı sıcaklarda düşük ücretle güvencesiz çalıştırılıyor, mal ve hizmet dolaşımını sağlıyorlar. Hem bizlerin hem şirketlerin ihtiyaçlarını karşılıyorlar. Ve hakları ile can güvenlikleri için birleşiyor, mücadele ediyorlar.

30 Kasım günü Avrasya Tüneli çıkışında Somali Cumhurbaşkanı Hasan Şeyh Mahmud'un oğlu Hassan Sheikh Mohamud'un kullandığı, Somali elçiliğine kayıtlı otomobilin arkadan çarptığı motokurye Yunus Emre Göçer de onlardan biriydi.

İki çocuk babası Göçer, ekmek kavgası verirken ağır yaralandı, sonra da hayatını kaybetti. Eğer kurye arkadaşları eylem yapıp, bunun bir iş cinayeti olduğunu kamuoyuna duyurmasaydı kusurlu olduğu ya da intihar ettiği söylemiyle unutulup gidecekti.

Bu kez öyle olmadı. Devlet kurumları ve yargıdaki yozlaşmaya karşı toplumsal tepki, Yunus Emre kardeşimizin haklarını savunmakta birleşti.

İşçiyseñiz hayat sizler için zor:

■ Kaza sonrası tutulan polis tutanağında öldürülen kurye kusurlu bulundu.

■ Eşi, kendisini arayan polislerin "intihar etti" dediklerini söyledi.

■ Mobese görüntüleri ortaya çıktığı halde Somali Cumhurbaşkanı'nın oğlu, taksirle (basit bir hata) yaralamadan serbest bırakıldı. Ve kolaylıkla babasının yanına döndü.

Şimdi ailesinin ve arkadaşlarının müca-delesiyle hesabı soruluyor. Peki, Somali Cumhurbaşkanı'nın oğluna tanınan bu ayrıcalık neden kaynaklanıyor?

■ Somali Cumhurbaşkanı, geçmişi ve siyasi görüşleri bakımından AKP'ye yakın bir pozisyonda.

■ Türkiye'nin, sınırları dışındaki tek resmi askeri üssü bu Doğu Afrika ülkesine uzanıyor.

■ Bu askeri üssün varlığı AKP ile değil Somali'deki iç savaş sırasında başlıyor. 1990'da patlak veren şiddetli çatışmaların üzerine 1992'de Birleşmiş Milletler askeri gücü Somali'ye müdahale etti. Türkiye'deki 28 Şubat darbesinin liderlerinden Çevik Bir, 1993-1994 yılları arasında Somali Birleşmiş Milletler Barış Gücü Komutanlığı'na atanmıştı. Somali devletiyle Türkiye'nin askeri ilişkilerinin temelleri burada atıldı. AKP de bu ilişkiyi sürdürüyor.

■ Türkiye kapitalizmi için Afrika bir fırsatlar kıtası gibidir. Somali'de petrol, madenler, silah satışına talep ve ucuz iş gücü var. Halkı ise yoksulluk içinde. Komşu devlet Etiyopya ile yaşanan Somali'nin stratejik önemi, Hint Okyanusu'nda (dolayısıyla ticaret yolları üzerinde) denetim sahibi olmasından kaynaklanıyor ki bunu korsanlığın yeniden doğuşunda da görebiliyoruz. Alt-emperyalist Türkiye, Somali'nin komşusuyla yaşadığı savaşı ve içerideki savaş lordlarının kaotik düzenini fırsat bilip bu ülkenin hamisi haline geldi.

Daha çok şey söylenebilir. Fakat motokurye Yunus Emre Göçer'in ölümü üzerine söylenebilecek tek şey var: Katili korudular, kaçmasına göz yumdular. Para ve hegemonya için...

İŞÇİLER 2023'TE TÜRKİYE'NİN HER YERİNDE MÜCADELEDEYDİ

Belediye şirket işçileri ayakta- 2023

2023 yılında işçiler Türkiye'nin pek çok yerinde direniştiydi. İşçiler sendika değiştirebilmek için, maaşlarına zam yapılması için, güvenceli kadrolara geçebilmek için ve daha iyi şartlarda çalışabilmek için grevler, eylemler, mitingler ve basın açıklamaları gerçekleştirdiler.

Örgütlenme özgürlüğü için eylemler

Trendyol'un deposunda kısa süreli güvencesiz sözleşmelerle ve farklı taşeron şirketler bünyesinde çalıştırılan işçiler DGD-Sen ve PTT-Sen'de örgütlendikleri için işveren tarafından işten çıkarılmışlar, 26 Eylül'de Trendyol'un genel merkez binası önünde şirket protestosuna edince de gözaltına alınmışlardı.

Gebeze'de bulunan ve Petrol-İş sendikasının örgütlü olduğu Corning Kablo'da işçiler toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmaya varılamaması üzerine 14 Ağustos'ta greve çıktı. 156 gün süren grevden sonra işçiler kazanım elde etti ve Petrol-İş ilk altı aya yüzde 75, ikinci altı ay yüzde 30 zammın olduğu bir sözleşme imzaladı.

Yaşasın grev!

Greve gidilen bir başka fabrika da Selülöz-İş'in örgütlü olduğu Kocaeli'deki Kartonsan fabrikasıydı. 22 Aralık 2022'de başlayan grev 108 gün sonunda kazanımla sonlanmış, fabrikada en düşük ücret 20 bin 115 liraya, ortalama ücret 22 bin 370 liraya ve en yüksek ücret de 28 bin liraya çıkarılmış, sosyal haklarda da yaklaşık yüzde 120 artış gerçekleşmişti.

İzmir'de ise metro ve tramvay işçileri 31 Temmuz'da İzmir Belediyesi ve Türkiye Demiryolu İşçileri Sendikası arasındaki toplu iş sözleşmesinin tıkanması üzerine greve gitti, etkili olan grevin ardından 2 Ağustos'ta anlaşmaya varıldı.

Ayrıca İstanbul Kalkınma Ajansı'nda, AFP'de de grevler gerçekleştirildi.

Yılın en uzun soluklu grevlerinden biri de Sputnik grevi oldu. Sputnik'te iş sözleşmesi görüşmelerinin ardından Türkiye Gazeteciler Sendikası 24 Temmuz'da grev kararı almış, Sputnik yönetimi ise 7 Ağustos günü, tamamı sendika üyesi olan 24 gazeteciyi işten çıkarmıştı. Bunun üzerine, 24 Ağustos'ta başlayan grev halen devam ediyor.

Belediye işçileri ayaktaydı

Belediye işçileri de 2023'te hareketliydi. Türkiye'nin farklı belediyelerinde çalışan işçiler daha iyi ücretler ve çalışma şartları için mücadele ettiler.

Belediyelerin taşeron şirketlerinde çalışan işçiler de yıl boyunca norm kadro talebiyle eylemler yaptılar. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin iştiraki olan İZENERJİ AŞ'de çalışan işçiler ikramiyelerinin ödenmemesi üzerine 17 Ekim 2023'ten itibaren greve gitmiş ve direnişe başlamıştı. İşçilerin direnişi beş günün ardından başarıyla sonuçlandı ve ikramiyelerin yatıracağı açıklandı.

Türkiye'nin farklı yerlerindeki enerji işçileri pek çok direniş gerçekleştirdiler. Urfa, Batman, Mardin, Diyarbakır, Siirt ve Şırnak'ın enerjisini sağlayan DEDAŞ işçileri maaşlarının yükseltilmesi ve sendikaya üye olabilmek taleplerinin karşılanması için temmuz ayında iş bıraktı. Bu işçilerden 200 kişinin işine tazminatsız bir şekilde son verildi. İşçilerden iktidara yakın Hak-İş'e bağlı Enerji-Sen sendikasına üye olmaları istendi ve bunu kabul etmek zorunda kalanların bir kısmı yeniden işe alındı.

Dersim'de ise Fırat Elektrik Hizmetleri AŞ (FEDAS) işçileri ağus-

tos ayında, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve ücretlerin artırılması talebiyle iş yavaşlatmaya gidince 32 işçi işten çıkarıldı. Grevin yasak olduğu bir sektörde mücadeleye eden işçilerin 73 günlük direnişlerinin ardından 20 Ekim'de DİSK/Enerji-Sen, işverenle mutabakata varıldığını açıklamıştı.

Sendikalaşma hakkı

Sendikalaşma mücadelesi pek çok işyerinde temel talep oldu. Sakarya'da bulunan Burda Bebek Ürünleri fabrikasında Petrol-İş sendikasına üye oldukları için, dokuz kadın işçi tazminatsız olarak işten çıkarıldı. 250 işçiden 150'sinin kadın olduğu fabrikada işçilerin baskı ve mobbinge maruz bırakılıyordu.

2023'ün bir başka sendikalaşma mücadelesi de kadın tarım işçilerinin çalıştığı İzmir Bergama'daki Agrobay seracılıkta gerçekleşti. Baskıyla karşılaşan, ekipman eksikliği nedeniyle kimyasal maddelemlerle temas ederek ve yüksek sıcaklıklara maruz kalarak çalışan işçiler Tarım-Sen üyesi olunca 39 işçi işten çıkarıldı. İşçiler direnişlerini bugün de sürdürüyor.

Düzce'deki Aluform Pekintaş fabrikasında ise işçiler Türk Me-

tal İş sendikasına üye oldukları için işten çıkarılmış (2022) ve Ekim 2022'den itibaren bir direniş başlatmışlardı. İşçilerin fabrika önündeki pankartları defalarca kaldırılırken, fabrikanın faaliyetine engel olmak suçlamasıyla bazı işçilere uzaklaştırma cezası verilmişti.

Gebeze'de bulunan Pulver Kimya'da da Petrol-İş sendikasında sendikalaşma mücadelesi veren ve işten atılan işçiler, 161 gün süren direnişlerinin ardından işe geri dönerken, işverenin sendikasının yetki almasına olan itirazını geri çekmesini de sağladılar.

Yılın son direnişlerinden biri ise Özak Tekstil'de oldu. Urfa'da bulunan ve 700 işçinin çalıştığı Özak Tekstil, bir yandan Lewis gibi markalara ana tedarikçi olarak hizmet verirken diğer yandan işçiler ağır çalışma koşullarında çalıştırılıyor, üye oldukları Öz-İp-lik İş ise işçilerin taleplerini yeterince savunmuyordu. Bir kısmının BİRTEK-Sen'e üye olmasının ardından bir kadın işçinin işten çıkarılması üzerine direnişe başlayan işçiler jandarma ve polis saldırısına uğradı. İşçilerin direnişi halen sürüyor.

ASGARI ÜCRET, ASGARI YAŞAMDIR

Türkiye'de 8 milyon işçi asgari ücretle, milyonlarca işçi de buna çok yakın bir seviyede çalıştırılıyor. En düşük ücret olması gereken bu miktar, ortalama ücret olarak dayatılıyor.

Türkiye kapitalizminin vahşi yüzü olan yaygın emek sömürüsü üzerine pazarlıklar da başladı. Ve yine her zamanki gibi antidemokratik koşullarda gerçekleştiriliyor.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu 15 kişiden oluşuyor ve bunun 10'u patron örgütleri adına 5, iktidar adına (ve en fazla üyeye sahip sendikanın belirlediği) 5 kişi olacak şekilde dağılmış. İktidar patronlardan yana olduğunda, daha en başından kaybediyoruz.

Bu sene sonu pazarlıklarında farklı olan tek şey, işçi tarafını temsilen masaya oturan Türk-İş'in 5 sandalyesinden dördünü asgari ücretli işçilere bırakmış olmasıdır. 18 Aralık'ta yapılan toplantıda herhangi bir rakam telaffuz edilmemişti. Pazarlıkları açlık sınırından başlatan Türk-İş yönetimi ise herhangi bir ücret talebi ileri sürmeyeceğini duyurdu. Ve bu garip tutumu çeşitli işçi kesimleri tarafından tepkiyle karşılandı.

Antikapitalist Çalışanlar ne istiyor?

Antikapitalist Çalışanlar, tespit ve taleplerini aşağıdaki bildiriyle duyurdu:

Asgari Ücret Tespit Komisyonu toplandı, pazarlıklar Aralık ayı boyunca sürecek. 2024 yılbaşı yapılıcak artışı göreceğiz.

Pazarlıklardan ne çıkarsa çıksın, yaşanan ekonomik kriz karşısında belirledikleri miktar asla yetmeyecek.

İşçi tarafını temsil eden Türk-İş, pazarlıkları en alt sınırdan, açlık sınırından başlattı. Açlık sınırında dolaşan bir ücreti kabul etmiyoruz. Çünkü:

■ Kasım ayı itibarıyla dört kişilik bir ailenin zorunlu gıda harcaması 14.025 TL'ye yükseldi.

■ Fakat gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalar da var. Bu 45.686,81 TL'ye ulaştı.

■ Bekâr bir çalışanın 'yaşama maliyeti' de aylık 18.239,8 TL'ye yükseldi.

Şişli Belediyesi işçileri mücadelede

Yani bir evde iki asgari ücretli çalışsa bile 14 bin lira olarak saptanan asgari ücretle o haneyi geçindiremez.

Gıda ürünleri fiyatlarının günlük artışı ile birlikte 1 Ocak gününden itibaren fiyat etiketleri kat ve kat artacaktır. Emekçiler, gıda ürünlerine rahatça ulaşamaz duruma getirilmiştir. Barınma, su, elektrik ve doğal gaz gibi temel ihtiyaçlar, asgari ücretle karşılanamaz haldedir.

İktidarın patronlarla kol kola belirlediği ücret artış oranlarının bir gerçekliği olmamakla birlikte gelecek aylarda da beklenen yüksek enflasyon işçileri ve yoksulları açlığa itecektir.

2024 için bizim beklentimiz insanca yaşayacak düzeyde asgari ücret zammı ile elektrik, su, doğalgaz ve ulaşım devlet desteğidir. Patronlara her türden mali desteği sunan, vergi muafiyetleri ve düşük vergilendirme yapmayı bilen iktidar,

asgari ücretle çalışan 6,5 milyon işçiyi ve ailelerini de desteklemelidir.

Faturalar, kiralara, gıda ve ulaşım da destek istiyoruz.

Gelir vergileri sadece asgari ücretlilerden değil tüm emekçilerden kaldırılmalıdır.

Vergi sistemi baştan aşağı değiştirilmelidir. Bu ülkede dolaylı ve dolaysız vergi sistemi çoğunluk için hayatı yaşanmaz hâle getirmiştir. Bir ürünün kendi fiyatından çok vergi olamaz. Az kazanan az, çok kazanan çok vergi alınmalıdır.

Asgari ücret sadece asgari ücretlilerin değil 30 milyondan fazla işçinin meselesidir. En düşük ücrette yapılan artış, tüm ücretlerdeki artış oranları belirliyor.

Ayrıca emeklilere dayatılan sefaleti de kabul etmiyoruz. En düşük emekli maaşı asgari ücret seviyesine çıkarılmalıdır.

Taleplerimiz

■ Her artışın ardından açlık sınırının altına düşen bir ücreti kabul etmiyoruz: Asgari ücret en az 20 bin TL olmalıdır.

■ Pazarlığı açlık sınırından başlatan sendika bürokratları hesap vermelidir. Sendikalar, asgari ücretlilerin hakları ve tüm ücretleri yükseltmek için harekete geçmelidir. Asgari ücret pazarlıkları, canlı yayında, herkesin gözü önünde yapılmalıdır.

■ Ekonomik krizin faturasının emekçi halka çıkarılmasına hayır diyoruz: Yeni yılda asgari ücret, yüksek enflasyondan dolayı 3 ayda bir belirlenmelidir.

■ Vergide adalet istiyoruz.

■ Asgari ücretli işçilere devlet desteği, hemen şimdi!

**AGOS GAZETESİ
KURUCUSU
ERMENİ AYDINI VE
AKTİVİSTİ
AHPARİG HRANT DİNK'İ
HER YIL OLDUĞU GİBİ
ANIYORUZ
19 OCAK SAAT 15.00'TE
VURULDUĞU YERDE
(ESKİ AGOS OFİSİ, SEBAT
APARTMANI, ŞİŞLİ)**

ENTERNASYONAL SOSYALİZM 13. SAYI YAYINDA

Enternasyonal Sosyalizm'in yeni sayısını bir Filistin dosyası ile açıyoruz. Dosyamızda Filistin direnişini etrafıca ele alan röportajlar ve yazılar yer alıyor. Filistinli gazeteci Tevfik Haddad ve İsrail doğumlu akademisyen İlan Pappé, İsrail saldırganlığının günümüzde geldiği noktayı tartışırken, Chris Hedges ve Norman Finkelstein ise direnişe nasıl bakılması gerektiği üzerine akıl yürütüyor. Roni Margulies'in yıllar önce Sosyalizm ve Toplumsal Mücadeleler Ansiklopedisi'ne yazdığı Siyonizm eleştirisi, İsrail devletinin doğasını ortaya koyuyor. Şenol Karakaş ise Doğan Tarkan'ın mücadelesini Filistin halkının direnişi ve ezilenlerin mücadelesi üzerinden ele alıyor. Özdeş Özbay da dünyadaki güncel gelişmeleri, emperyalistler arası kızıp rekabeti ve iklim krizini anlatıyor.

Dergide seçim öncesi ve sonrasında otoriterleşmenin geldiği noktaları tartışan iki yazı da bulunuyor. Şenol Karakaş, DSİP'in seçimlerde aldığı

tutumu ayrıntılı bir şekilde tartışırken, Atilla Dirim ise LGBTİ+ hareketi üzerindeki baskılara Marksist bir açıdan yaklaşarak, küresel bir düzeyde otoriterleşme ile LGBTİ+fobi arasındaki ilişkiyi tartışıyor.

Merkezine işçi sınıfını alan ve tüm ezilenlerin kürsüsü olacak bir devrimci parti yaratmak okuduğunuz derginin temel meselesi. Ancak devrimci bir partinin nasıl kurulacağı konusunda sosyalistler arasında pek çok tartışma sürüyor. Meltem Oral ve Can Irmak Özınanır, bu tartışmaların bir kısmına değiniyor.

Oral, demokratik merkezîyetçilik ile Leninizmin çarpıtılmış bir versiyonu olarak mikro-sektçiliğin arasındaki anlayış farkını vurguluyor. Özınanır ise "işçi sınıfı neylerse güzel eyler" demenin Leninizmin değil uvriyerizmin yöntemi olduğunu tartışıyor.

Dergimizin son yazısı el ele giden neoliberalizm ve otoriterizmin sokak hayvanlarını nasıl konumlandığını anlatıyor. Ankara'da kurulan Hayvan, Yaşam, Özgürlük İnisiyatifi'nden Çağdaş Küpeli, bütünsel bir kurtuluşu savunmanın hayvan haklarını dışlamaması gerektiğini gösteriyor.

DÜNYAYI BİRLİKTE DEĞİŞTİRELİM

Sosyalist işçi gazetesini yayınlayan DSİP üyelerinin savunduğu temel fikirler:

AŞAĞIDAN SOSYALİZM

► Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

REFORM DEĞİL DEVRİM

► İçinde yaşadığımız sistemin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur. İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir. Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığımsal eylemi devirebilir.

KADINLARIN ÖZGÜRLÜĞÜ

► Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur. Toplumsal cinsiyetçiliğe taviz veren, kadınların özgür olmadığı bir sosyalizm olmaz, kadınların bugünkü mücadelesi ve sosyalizm olmadan da kadınlar nihai özgürlüğü kazanamaz.

INTERNASYONALİZM

► Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar. Tek bir ülkede sosyalist devrim ancak bu devrim bir dünya devrimiyle desteklendiği ölçüde sosyalizme doğru ilerleyebilir.

IRKÇILIĞA DURDE!

► Sosyalistler ırkçılığa ve milliyetçiliğe karşıdır. Irkçılık tazviz verilebilecek bir fikir değildir.

LGBTİQ+LARIN ÖZGÜRLÜĞÜ

► LGBTİQ+'ların özgürlük mücadelesi tüm ezilenlerin özgürlük mücadelesinden bağımsız düşünülemez. Sosyalistler bu mücadelenin önünde yer alırlar.

SAVAŞA HAYIR!

► Bizler tüm savaşlara karşıyız. Aynı zamanda biliyoruz ki kendi egemen sınıfını savunan, aynı zamanda antikapitalist olmayan bir antiemperyalizm milliyetçiliği savunmak anlamına gelir ve milliyetçiler gerçekten savaş karşıtı olamazlar.

HALKLARIN EŞİT KOŞULLARDA KARDEŞLİĞİ

► Sosyalistler bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar, bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

İKLİM KRİZİ KAPİTALİZMİN ÜRÜNÜDÜR

► Hem iklim değişimini durdurmak hem de nükleer, kömür, petrol, gaz gibi tehlikeli ve kirliliği enerji kaynaklarının kullanılmasını engellemek, işçi sınıfının sosyalizm mücadelesinin temel bir ögesidir.

STALİNİZM SOL DEĞİLDİR

► SSCB, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir. İşçilerin ücretli emek sömürsüne maruz kaldığı, aşağıdan yukarıya doğru işleyen özyönetim organlarının ortadan kaldırıldığı ya da olmadığı, dolayısıyla işçi sınıfının siyasal iktidarı kolektif bir şekilde ellerinde toparlayamadığı rejimler sosyalist rejimler olamaz.

DEVRİMCI PARTİ

► Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığımsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

► Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır.

► İşçi sınıfının kurtarıcılara ihtiyacı yoktur. Sosyalizm, işçi sınıfının kendi eylemi, kendi mücadelesinin ürünüdür.

Siz de bu fikirleri savunuyorsanız, Devrimci Sosyalist İşçi Partisi'ne üye olarak antikapitalist bir odağın inşasına katkı verebilirsiniz!

sosyalist işçi

Z Yayıncılık ve Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti. • Sorumlu Yazışmaları Müdürü: Meltem Oral • Adres: Serasker caddesi, Nergis Apt, No:88, Kat: 3, Kadıköy, İstanbul • Baskı: Akademi Matbaacılık: Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi, C Blok, No: 230, Topkapı/İstanbul - Tel: 0212 493 24 67-68-69
Yerel süreli yayın, haftada bir yayınlanır • www.sosyalistisci.org

MARX'I GÖZ ARDI ETMEYİN

Son birkaç on yıldır, önemli felsefi, tarihi, politik ve ekonomik eserlerin ve tabii ki belki de dünya tarihinin en popüler siyasi manifestosu olan Komünist Manifesto'nun yazarı Karl Marx'ın düşüncelerine ve eserlerine olan ilginin yeniden canlandığına tanık oluyoruz. Bu canlanma, büyük ölçüde neo-liberalizmin dünya çapındaki yıkıcı sonuçlarından – benzeri görülmemiş düzeyde bir ekonomik eşitsizlik, toplumsal çürüme ve hoşnutsuzluğun yanı sıra, gezegeni bir iklim felaketinin eşiğine yaklaştıran yoğun çevresel bozulma– ve liberal demokrasinin resmi kurumlarının giderek büyüyen bu toplumsal sorunlar listesini çözmemesinden kaynaklanmakta. Peki, Marx günümüzün kapitalist dünyasını karakterize eden sosyo-ekonomik ve politik durum karşısında hâlâ güncelliğini koruyor mu? Ya Marx'ın Avrupamerkezci olduğu ve sömürgecilik hakkında söyleyecek çok az şeyi olduğu ya da hiçbir şey söylemediği iddiasına ne demeli?

Kanada Toronto'daki York Üniversitesi'nde sosyoloji profesörü olan ve Marx'a olan ilginin yeniden canlanmasında rol oynayan önde gelen Marksist akademisyen Marcello Musto, Truthout'a verdiği röportajda Marx'ın bugün hâlâ güncelliğini koruduğunu savunuyor ve aslında sömürgeciliğin etkilerini yoğun bir şekilde eleştirdiğini öne sürerek Avrupamerkezci olduğu iddiasını çürütüyor.

Aşağıda, bu röportajdan kısa bir bölüm sunuyoruz.

C.J. Polychroniou: Son on yıldır solcu entelektüeller arasında Karl Marx'ın kapitalizm eleştirisine olan ilgi yeniden canlandı. Fakat kapitalizm, Marx'ın zamanından bu yana çarpıcı biçimde değişti ve kapitalizmin, kendi mantığının işleyişinden kaynaklı çelişkileri nedeniyle kendi kendini yok etmeye mahkûm olduğu fikri artık entelektüel açıdan inandırıcı değil. Üstelik günümüzün işçi sınıfı hem sanayi devriminin işçi sınıfından çok daha karmaşık ve çeşitli hem de Marx'ın öngördüğü dünya çapındaki tarihsel misyonunu yerine getirmiş değil. Aslında, 1970'lerden 1990'lara kadar moda olan, Marksist sınıf analizi kavramına saldıran ve radikal siyasi eylemin maddi

nedenlerini küçümseyen entelektüel bir duruş olan Post-Marksizmi doğuran da bu tür düşüncelerdi. Ama şimdi bir kez daha Marx'ın temel fikirlerine geri dönüş oluyor-muş gibi görünmekte. Marx'a olan ilginin yeniden canlanmasını nasıl açıklamalıyız? Gerçekten de Marx bugün hâlâ güncel mi?

Marcello Musto: Berlin Duvarı'nın yıkılışını Marx'ın eserlerine yönelik yirmi yıllık bir sessizlik yemini takip etti. 1990'larda ve 2000'lerde Marx'a olan ilgi son derece azdı, aynı şey yazılarının yayınlanması ve tartışılması için de söylenebilir. Marx'ın (artık Sovyetler Birliği'nin iktidar aygıtı işleviyle özdeşleştirilmeyen) eserleri, 2008'de, kapitalizm tarihindeki en büyük ekonomik krizlerden birinin ardından yeniden küresel ilgi odağı haline geldi. Prestijli gazeteler ve geniş okuyucu kitlesine sahip dergiler, Kapital'in yazarını ileri görüşlü bir teorisyen olarak nitelendirdi ve güncelliği bir kez daha teyit edildi. Marx hemen hemen her yerde üniversite derslerinin ve uluslararası konferansların konusu haline geldi. Yazıları kitapçı raflarında yeniden yer buldu ve kapitalizm yorumu giderek artan bir ivme kazandı.

Son birkaç yılda Marx'ın bir siyaset teorisyeni olarak yeniden değerlendirilmesi de söz konusu ve ilerici görüşlere sahip birçok yazar, içinde yaşadığımız topluma bir alternatif inşa etmenin gerekli olduğuna inanan herkes için Marx'ın fikirlerinin vazgeçilmez olmaya devam ettiğini ileri sürüyor. Bu güncel "canlanma" yalnızca Marx'ın ekonomi politik eleştirisiyle sınırlı değil, aynı zamanda onun politik fikirlerini ve sosyolojik açıklamalarını yeniden keşfetmeye de açık.

Kuşkusuz, Marx'ın işçi sınıfına ilişkin analizinin yeni bir çerçeveye oturtulması gerek zira farklı bir kapitalizm biçiminin gözlenmesiyle geliştirilmişti. Çağdaş sorunlarımızın birçoğunun yanıtı belki Marx'ta bulunamaz ama Marx temel soruları odağa alır. Bence günümüzdeki en büyük katkısı bu: Doğru soruları sormamıza, ana çelişkileri tespit etmemize yardımcı oluyor. Bence bu hiç de küçük bir şey değil. Marx'ın hâlâ

bize öğreteceği çok şey var.

Marx yazılarında son zamanlarda yenden ilgi görmeye başlayan doğa, göç ve sınırlar gibi konuları tartışıyor. Marx'ın doğaya yaklaşımını, göç ve sınırlara bakış açısını kısaca anlatabilir misiniz?

Marx, günümüzün politik gündemi açısından hayati öneme sahip olan ve geçmişte akademisyenler tarafından sıklıkla hafife alınan, hatta görmezden gelinen birçok konuyu inceledi. Marx'ın ekolojik soruna verdiği önem, son yirmi yılda Marx'ın eserleri üzerine yapılan bazı önemli çalışmaların odak noktasıydı. Marx'ın sosyalizm anlayışını yalnızca üretim güçlerinin (emek, araçlar ve hammadde) gelişimine indirgeyen yorumların aksine, Marx bugün ekolojik sorun olarak adlandırdığımız şeye büyük ilgi gösterdi. Marx, defalarca, kapitalist üretim şeklinin genişlemesinin yalnızca işçi sınıfının sömürülmesini değil, aynı zamanda doğal kaynakların yağmalanmasını da artırdığını savundu. "Kapitalist tarımdaki tüm ilerlemenin yalnızca işçiye değil toprağı da soyma sanatında bir ilerleme" olduğunu söyledi. Kapital'de dünyanın bireylerin özel mülkiyeti olmasının, bir insanın başka bir insanın özel mülkiyeti olması kadar saçma olduğunu gözlemledi.

Marx göç konusuyla da oldukça ilgiliydi ve son çalışmaları arasında 1877'de San Francisco'da Çinli göçmenlere karşı gerçekleştirilen pogromla ilgili notlar da vardı. Marx, göçmenlerin beyaz proleterleri aç bırakacağını iddia eden Çin karşıtı demagoglara ve işçi sınıfını yabancı düşmanı tutumları desteklemeye ikna etmeye çalışanlara esip gürlemişti. Tam tersine, kapitalizm tarafından üretilen zorunlu emek göçünün burjuva sömürüsünün çok önemli bir bileşeni olduğunu ve bununla mücadele etmenin anahtarının, işçilerin kökenlerine veya yerel ve ithal emek arasındaki farka bakılmaksızın, işçiler arasındaki sınıf dayanışması olduğunu gösterdi.

Marx'a yönelik en sık duyulan itirazlardan biri Avrupamerkezci olduğu ve hatta sömürgeciliği modernitenin gerekliliği olarak

meşrulaştırdığıdır. Ancak Marx, sömürgecilik teorisini hiçbir zaman ekonomi politik eleştirisi kadar kapsamlı bir şekilde geliştirmemiş olsa da örneğin Hindistan'daki İngiliz hâkimiyetini en açık ifadelerle kınadı ve sömürgeciliğin yıkıcı sonuçlarını göremeyenleri eleştirdi. Marx'ı bu konularda nasıl değerlendiriyorsunuz?

Marx'ın eserlerinden bağlam dışı alıntılar yapma alışkanlığı, Marx'ın Avrupamerkezci olduğu mitine katkıda bulunan etkili bir kitap olan, Edward Said'e ait Oryantalizm'den çok öncesine dayanmaktadır. Günümüzde sıklıkla Marx'ın çok karmaşık tarihsel süreçlere ilişkin analizlerinin tamamen uydurma olan "yeniden inşalarını" okuyorum.

Marx daha 1850'lerin başlarında, on yılı aşkın bir süre birlikte çalıştığı New York Tribune gazetesi için yazdığı (Said'in itiraz ettiği) makalelerinde bile, kapitalizmin temel özellikleri konusunda herhangi bir yanılsama içinde değildi. Burjuvazinin hiçbir zaman "bireyleri ve toplumu kana, pislige, sefalet ve yozlaşmaya sürüklemeyen ilerleme kaydedemediğini" çok iyi biliyordu.

Ama aynı zamanda dünya ticareti, üretim güçlerinin gelişmesi ve üretimin bilimsel olarak doğa güçlerine hükmedebilecek bir şeye dönüşmesi yoluyla, "burjuva sanayi ve ticaretinin, yeni bir dünyanın maddi koşullarını yaratacağına" ikna olmuştu. Bu düşünceler henüz 35 yaşında, gazeteye yazı yazan bir adamın sahip olduğu eksik ve saf bir sömürgecilik tasavvuruydu sadece.

Marx daha sonra Avrupalı olmayan toplumlar üzerinde kapsamlı araştırmalara girişti ve ateşli sömürgecilik karşıtlığı daha da belirgin hale geldi. Marx'ın eserlerinin hiçbir yerinde Doğu ve Batı toplumları arasında özcü bir ayrım yapıldığına dair bir ima yoktur. Nitekim Marx'ın sömürgecilik karşıtlığı, özellikle de bu olgunun gerçek köklerini anlama yeteneği, Brezilya'dan Asya'ya kadar teorilerine yönelik yeni ilgi dalgasına katkıda bulunuyor.

Truthout.org'daki röportajdan kısaltarak çeviren: Irmak Yavrlar